

Communi dividundo. Žaloba na rozdělení společného majetku. V kontinentálním právu žaloba, která je k dispozici těm, kdo mají společný majetek a chtějí dosáhnout jeho rozdělení. Přichází v úvahu, jestliže strany drží půdu *in common* (viz *Tenants in common*), nikoli však ve společenství.

Communio bonorum. V kontinentálním právu majetkové společenství k movitým věcem.

Communis, commune, adj. Lat. Společný; obecný. Viz *Commune*.

Communis error facit jus. Společný omyl vytváří právo. Společný omyl, mnohokrát opakovaný, se stává normou.

Communism. Komunismus. Systém organizace společnosti, ve kterém jsou věci movité drženy společně, opak systému soukromého vlastnictví; komunismus, teorie nebo systém organizace společnosti, zahrnující společenské vlastnictví výrobních prostředků v průmyslu, přičemž poslední uvedená teorie se vztahuje na populární užití slova „komunismus“, zatímco vědecké užití se někdy přizpůsobuje pouze první a někdy kolísá mezi první a druhou; také zásady a teorie komunistické strany. Systém, ve kterém stát kontroluje výrobní prostředky a rozdělování a spotřebu průmyslových výrobků.

Communis opinio. Obecné mínění. Všeobecný odborný názor. Podle lorda Cokea (který je považuje za základ obřadů a zvyklostí) obecné mínění je v právu dobrou autoritou.

Communis paries. Společná zeď. V kontinentálním právu společná nebo dělicí zeď.

Communis rixatrix. Vadivá, svárlivá žena. Ve starém anglickém právu žena budící veřejné pohoršení svou hašteřivostí (viz *Common scold*). 4 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 168.

Communis scriptura. Společná listina. Ve starém anglickém právu společná listina; listina společná oběma stranám; chirograf.

Communis stipes. Společný kmen. Společný rodokmen; společný předek.

Communist. Komunist. Člen komunistické strany nebo hnutí. Stoupenec nebo obhájce komunismu.

Communitas regni angliae. Společenství království anglického. Generální shromáždění anglického království. Jeden ze starobylých názvů anglického parlamentu. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 148. Viz také *Commune concilium regni*.

Community. Společenství; společenstvo. Sousedství; okolí; synonymum lokality. *Conley v. Valley Motor Transit Co.*, C.C.A. Ohio, 139 F 2d 692, 693. Lidé, kteří sídlí v nějaké lokalitě, ve větší či menší blízkosti. Společnost nebo kolektiv lidí, kteří žijí na stejném místě, řídí se stejnými zákony a předpisy a kteří mají společná práva, výsady či zájmy. *Sacred Heart Academy of Galveston v. Karsch*, 173 Tenn. 618, 122 S.W.2d 416, 417. Znamená také soubor společných zájmů, plynoucích z asociací — společenských, obchodních, náboženských, vládních, školských a rekreačních. *Lukens Steel Co. v. Perkins*, 70 App. D. C. 354, 107 F 2d 627, 631.

Community account. Společné konto. Bankovní konto, skládající se ze samostatných i společných prostředků smíšených takovým způsobem, že žádné z nich nemohou být odlišeny od ostatních. *Smith v. Buss*, 135 Tex. 566, 144 S.W.2d 529, 532.

Community antenna television (CATV). Společný příjem televizního signálu. Systém příjmu televizního signálu, ve kterém jsou signály ze vzdálených stanic zachycovány velkou anténou a přenášeny kabelem jednotlivým platícím zákazníkům.

Community debt. Společný dluh. Dluh, pro který lze žalovat spíše společenství (manžela a manželky), než kteroukoli z těchto stran individuálně.

Community house. Společný dům. Dům, obydlený dvěma nebo více osobami či rodinami. Činžák.

Community lease. Společná smlouva o pronájmu. Existuje tam, kde několik pronajímatelů, majících vlastnické podíly k odděleným plochám, zřídí pronájem ve prospěch jediného nájemce. *Howell v. Union Producing Co.*, C. A. Tex., 392 F 2d 95.

Community of interest. Zájmové společenství. Tento pojem se používá pro vztah společného rizika a znamená zájem společný oběma nebo všem stranám, tedy směr nebo totožnost zájmů v podniku, na němž se každý a všichni vzájemně podílejí a z něhož každý a všichni získávají hmotný zisk a nesou společnou odpovědnost. *Carboneau v. Peterson*, 1 Wash.2d 347 95 P.2d 1043, 1055. Viz *Joint venture*.

Při žalobách ve veřejném zájmu (*class actions*) se tento výraz vztahuje na každou stížnost, která spojuje členy určité třídy, musí to však být stížnost převládající. *Nebel v. City of Chicago*, 53 Ill. App.3d 890, 11 Ill. Dec. 620, 369 N.E.2d 74, 83.

V pracovním právu (*labor law*) pro potřeby vymezení skupin zaměstnanců, na něž se bude vztahovat stejná kolektivní smlouva, označuje tento výraz takové faktory, jako je vývoj kolektivních smluv, operační integrace, geografická vzdálenost, společný dozor, podobnost pracovních povinností a stupeň výměny zaměstnanců. *N.L.R.B. v. G.H.R. Energy Corp.*, C. A. La., 707 F.2d 110, 114.

Community property. Spoluvlastnictví. Majetek, který náleží společně manželce a manželce, přičemž každý z nich má ideální polovinu z titulu svého osobního stavu. V USA je devět států se systémem spoluvlastnictví: Louisiana, Texas, Nové Mexiko, Arizona, Kalifornie, Washington, Idaho, Nevada a Wisconsin (tyto státy přijaly jednotný zákon o vlastnictví manželů (*Uniform Marital Property Act*)). Ostatní státy jsou klasifikovány jako jurisdikce *common law*. Rozdíl mezi *common law* a systémem spoluvlastnictví spočívá především ve vlastnických právech, která náležejí ženatým a vdaným osobám. V systému *common law* každý z manželů vlastní vše, co získá. Podle systému spoluvlastnictví se má za to, že polovinu příjmů každého z manželů vlastní druhý manžel.

Community of profits. Společenství zisků. Tento výraz je užíván při definování společenství (pro něž je společenství zisků esenciální) a znamená jejich vlastnictví, na rozdíl od těch nároků na druhého společníka, které jsou osobní povahy. *Moore v. Williams*, 26 Tex. Civ. App. 142, 62 S.W. 977.

Community service. Sociální činnost. Trestní rozsudek ukládající, aby odsouzený vykonával po určitém stanovenou dobu nějakou zvláštní službu pro obec.

Commutation. Výměna; zmírnění trestu. Změna; směna; náhrada; akt výměny jedné věci za druhou.

V trestním právu změna trestu na jiný, méně přísný; např. změna trestu smrti na trest odnětí svobody na doživotí. Prezident USA má právo udělovat milost a promíjet tresty za provinění proti USA, s výjimkou případů velezrady. Ústava USA, čl. 2 oddíl 2 odst. 1. Pokud jde o tresty za provinění proti jednotlivým státům USA, právo zmírnění trestu má guvernér. *Sherwood v. Murphy*, 123 N.Y.S.2d 360. *Srov. Amnesty; Pardon*.

V obchodním právu znamená nahrazení jedné formy platby jinou.

V civilním právu je to přeměna práva dostávat variabilní či periodické platby v právo obdržet platbu pevně stanovenou nebo celkovou; náhrada jednoho druhu platby za jiný nebo platba v hotovosti místo plnění zákonem uložené povinnosti nebo práce. Může být dohodnuta soukromou smlouvou, ale obvykle bývá stanovena zákonem.

Commutation of taxes. Placení paušálu místo poplatků. Placení určitého paušálu (stálého nebo ročního) za osvobození od poplatků nebo úhrada určité částky předem místo poplatku *ad valorem*.

Commutation of tithes. Přeměna desátků na peněžité plnění. Znamená přeměnu desátků na pevnou platbu v penězích.

Commutation ticket. Sezonní lístek. Železniční jízdenka poskytující držitelé právo uskutečnit v určitém pásmu určitý počet cest (nebo neomezený počet cest během určitého časového období) za cenu nižší, než by zaplatil za souhrn stejného počtu jednotlivých cest.

Commutative contract. Komutativní smlouva. V kontinentálním právu smlouva, na jejímž základě každá ze smluvních stran poskytne a obdrží ekvivalent; např. smlouva kupní. Viz *Contract*.

Commutative justice. Viz *Justice*.

Commutated value. Převedená hodnota. Současná hodnota budoucího podílu na majetku, užívaná při zdanění a vyhodnocení náhrady škody. Současná hodnota budoucích plateb při diskontu.

Comodato. Půjčka. Ve španělském právu smlouva, kterou jedna osoba půjčuje bezplatně jinému nějakou ne-spotřebitelnou věc, aby tutéž věc po určité době vrátil; stejná smlouva jako *commodatum* (viz *tam*).

Compact, s. Dohoda; úmluva. Smlouva mezi osobami, národy nebo státy. Obvykle je tento termín užíván u smluv mezi dvěma nebo více státy, týkajících se postupu ve věcech společného zájmu. Smlouva mezi stranami, zakládající vnitřní práva a povinnosti, která je takto smluvními stranami při jejich rozdílné a nezávislé povaze zamýšlena. Vzájemný souhlas zúčastněných stran, týkající se buď nějakého vlastnictví nebo práva, které jsou předmětem úmluvy, nebo něčeho, čeho je nutno se zdržet nebo co je třeba vykonat. Viz také *Compact clause; Confederacy; Interstate compact; Treaty*.

Compact, adj. Pevný; kompaktní. Pevně nebo důkladně spojený nebo stlačený, např. části celistvého tělesa; pevný; hustý; např. struktura hornin; také ležící v úzkém okruhu nebo uspořádaný tak, aby se ušetřil prostor; mající malý povrch nebo okraj v poměru k obsahu nebo objemu; uzavřený, např. celistvý majetek nebo kompaktní skupina nebo vojenská formace.

Compact clause. Ustanovení o smlouvách. Čl. I odd. 10 odst. 3 Ústavy USA stanoví: „Žádný stát nesmí bez souhlasu Kongresu... uzavírat smlouvy s jiným státem...“

Compact school district. Uzavřený školní obvod. Tak těsně spojený a tak blízce sousedící se školní budovou, že všichni studenti bydlící v obvodě mohou bez obtíží cestovat ze svých domovů do školy a tentýž den se v rozumnou dobu a s přiměřeným stupněm pohodlí vrátit. *People ex rel. Frailey v. McNeely*, 376 Ill. 64, 32 N.E.2d 608, 610.

Companage. Všechny druhy potravin s výjimkou chleba a nápojů.

Companies Clauses Consolidation Act. Zákon o sjednocení ustanovení o společnostech. Anglický zákon (8 Vict. c. 16) schválený v roce 1845, který sjednotil platná ustanovení z dřívějších zákonů o veřejných společnostech. Má se za to, že je začleněn do všech následných zákonů, schvalujících realizaci podniků veřejné povahy společnostmi, pokud není výslovně těmito pozdějšími zákony vyloučen. Jeho účelem, jak se prohlašuje v preambuli, je vyhnout se opakujícím se ustanovením o zřízení a vedení společností a zabezpečit větší jednotnost těchto ustanovení. v Anglii jsou společnosti všeobecně upraveny zákonem o společnostech (*Companies Act*) z roku 1985.

Companies Court. Soud pro (obchodní) společnosti. Společný název soudců soudu lorda kancléře Vysokého soudního dvora (*Chancery Division of the High Court*) s jurisdikcí ve všech věcech, týkajících se společností, registrovaných v Anglii. Zákon o společnostech (*Companies Act*), 1985, § 501.

Company. Společnost. Unie nebo sdružení osob za účelem provozování obchodního nebo průmyslového podniku; společenství, korporace, asociace, akciová společnost.

Company town. Podnikové město. Obytný a obchodní komplex, který společnost zpřístupnila k veřejnému použití. *Illinois Migrant Council v. Campbell Soup Co.*, C. A. Ill. 519 F 2d 391. Tento komplex existuje v prvé řadě pro společnost; společnost vlastní většinu bytů a obchodů.

Company union. Podniková odborová organizace. Odborová organizace, jejíž členstvo je omezeno na zaměstnance jediné společnosti; odbory, ovládané vedením společnosti.

Joint stock company. Akciová společnost. Sdružení jednotlivců za účelem zisku, vlastníci společný kapitál, na který přispěli členové tohoto sdružení, přičemž tento kapitál je rozdělen na podíly a každý člen vlastní jeden nebo více převoditelných podílů. Sdružení mající společné základní jmění či kapitál, který je rozdělen na početné převoditelné podíly nebo je složen z převoditelných akcií. Společnost, v níž je kapitál rozdělen nebo je dohodnuto, že bude rozdělen na podíly tak, aby byl převoditelný bez výslovného souhlasu ostatních společníků.

Limited company. Společnost s ručením omezeným. Společnost, v níž je odpovědnost každého z podílníků omezena počtem podílů, které vlastní, takže od něj nelze požadovat, aby přispěl nad rámec svého podílu. V Anglii může protokol o založení takové společnosti stanovit, že odpovědnost členů správní rady, ředitele nebo vedoucího ředitele je neomezená.

Comparable accommodation. Srovnatelné bydlení. Podle zásady, že nájemné, které lze požadovat, je určováno výší nájemného, které obecně převládá k určitému datu pro srovnatelné bydlení v oblasti s ochranou nájemného, jsou dvě bydlení „srovnatelná“, pokud jsou si natolik podobná, aby mohla být odborníkem považována za bydlení mající v podstatě stejnou nájemní hodnotu, nebo pokud jsou si natolik podobná, aby odborník, který vezme jako standard převažující nájemné pro jedno bydlení a bere ohled na takové odlišnosti, které by se mohly odrážet v nájemní hodnotě, byl schopen stanovit přiměřené odpovídající nájemné pro druhé bydlení. *Sirianni v. Bowles*, Em. App., 148 F.2d 343, 344.

Comparables. Srovnatelné nemovitosti. Nemovitosti, jichž bylo použito ke srovnání při stanovení hodnoty specifické nemovitosti.

Comparable sales. Srovnatelná tržba. Jako důkaz tržní hodnoty zabaveného (nemovitého) majetku, tržba dohodnutá mezi tím, kdo prodává, a tím, kdo kupuje podobný majetek v blízkém okolí nebo přibližně ve stejné době. *U.S. v. 33.90 Acres of Land, Situated in Bexar County, C. A. Tex.* 709 F.2d 1012, 1013.

Comparable worth. Srovnatelné hodnocení. Termín, vyskytující se v souvislosti s určitou mzdovou diskriminací, založenou na užívání odlišných kritérií zaměstnavatelem při stanovení mezd pro převážně mužská nebo ženská zaměstnání. Několik států USA vydalo zákony, stanovící politiku a postupy, které vycházejí ze srovnatelného hodnocení při provádění platových úprav u státních zaměstnanců.

Comparatio literarum. Porovnání písemností. V kontinentálním právu porovnávání listin nebo rukopisů. Způsob dokazování, v určitých případech přípustný.

Comparative. Srovnávací; poměrný. Postupující metodou srovnávání; založený na principu srovnávání; oceňovaný cestou srovnávání.

Comparative interpretation. Srovnávací výklad. Taková metoda výkladu, která se snaží dobrat úmyslu zákona nebo jiného dokumentu srovnáváním jeho různých částí a také jeho srovnáváním jako celku s jinými obdobnými dokumenty, pocházejícími ze stejného zdroje a vztahujícími se ke stejnému obecnému předmetu.

Comparative negligence. Poměrná nedbalost. Podle zákonů nebo doktrín o poměrné nedbalosti se nedbalost poměřuje procentní sazbou a veškerá přípustná náhrada škody se krátí v poměru k rozsahu nedbalosti, kterou lze připsat osobě, pro kterou se žádá odškodnění za újmu, škodu nebo smrt. Mnoho států nahradilo zákony nebo doktrínou o spoluzavinění nedbalostí poškozeného zákony a doktrínami o poměrné nedbalosti. Dojde-li k souběhu nedbalostí obou stran a přispěje-li ke vzniku újmy, není to podle této doktríny na překážku odškodnění, ale žalobcův nárok na náhradu škody se poměrně sníží za předpokladu, že jeho vina je menší než vina žalovaného a že při zachování obvyklé péče by byl nemohl odvrátit následky nedbalosti ze strany žalovaného poté, co k této nedbalosti došlo nebo poté, co se stala zřejmou.

Comparative rectitude. Relativní bezúhonnost. Doktrína, podle níž rozsudek v rozvodovém řízení zní ve prospěch té strany, jejíž vina je menší, jestliže důvody k rozvodu prokázaly obě strany. *Weber v. Weber*, 256 Ark. 549, 508 S.W. 2d 725, 729.

Comparative stylistics. Srovnávací stylistika. Technika dokazování, zaměřená na zjištění či popření totožnosti osoby, která napsala zkoumané dokumenty. Objektívni výsledek se opírá o porovnání četných stylistických alternativ z hlediska gramatického nebo z hlediska úpravy a individuálních návyků či rutinní praxe, neodmyslitelných při takové opakovatelné činnosti, jako je psaní na papír, s důrazem na psaní na stroji. In re *Ciaffoni's Estate*, 498 Pa. 267, 446 A.2d 225, cert.den. *Cowden v. Ciaffoni*, 103 S.Ct. 447. *Viz* Federal and Uniform Rules of Evidence (Federální a Jednotná pravidla pro dokazování) 406 a 901. *Viz také* Comparative interpretation; Comparison of handwriting; Forensic linguistics.

Comparison of handwriting. Porovnání rukopisů. Porovnání dvou listin cestou juxtapozice za účelem zjištění, zda obě byly napsány stejnou osobou.

Důkazní metoda užívaná tehdy, je-li brána v pochybnost pravost psaného dokumentu; spočívá v porovnání rukopisu na zpochybnovaném dokladu s rukopisem na jiném dokumentu, o němž je prokázáno nebo připuštěno, že byl napsán stranou, která má být obviněna; účelem je dovést k takové jejich totožnosti nebo podobnosti, zda jsou dílem stejné ruky. Odborné svědectví ve vztahu k takovému důkazu je připuštěno Federálním pravidlem pro dokazování (Fed. Evid. Rule) 702; svědectví jiné osoby než znalce je upraveno Pravidlem 901. *Viz také* Comparative stylistics.

Compascuum. Určené ke společné pastvě. Patří k výkonu *Jus compascuum*, práva společné pastvy.

Compassing. Úklady. Vymyšlení nebo zosnování nebo strojní úklady. V anglickém právu „úklady o královu smrt“ jsou zradou. 4 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 76.

Compaternitas. Kmotrovství; kompaternita. V kanonickém právu druh duchovního příbuzenství, založeného křtem.

Compaternity. Kmotrovství. Duchovní spřízněnost, založená kmotrovstvím při křtu.

Compatibility. Slučitelnost; snášenlivost. V úřadě představuje takový poměr a soulad mezi mezi povinnostmi plynoucími ze dvou činností, že mohou být zastávány a plněny jednou osobou. Harmonický vztah, například mezi manželem a manželkou.

Compel. Nutit. Silně naléhat, pod extrémním tlakem. Jak je použito při formulaci jednoho z konstitučních práv, podle něhož nikdo nesmí být nucen v trestní věci svědčit sám proti sobě, slovo „nutit“ (být nucen) znamená být podroben nějakému nátlaku, strachu, útisku, ovlivňování, podvodu nebo hrozbě — ať už fyzicky nebo psychicky, očividně nebo lživě; charakteristickým znakem nátlaku je přítomnost nějaké účinné síly, vyvolávající nedobrovolnou reakci. *U.S. v. Escandar*, C. A. Fla., 465 F.2d 438, 442.

Compellativus. Protivník nebo žalobce.

Compelling state interest. Naléhavý státní zájem. Takový zájem, který je stát nucen nebo povinen chránit. *Coleman v. Coleman*, 32 Ohio St.2d 155, 291 N.E.2d 530, 534. Výraz je užíván na ospravedlnění *state action* (zásahu státu) před kritikou, podloženou právy podle Equal Protection (rovná ochrana) nebo právy podle 1. Dodatku k ústavě USA, z důvodu závažné potřeby takového zásahu. Užívá se také

k ospravedlnění zásahu státu při výkonu jeho policejní moci. *Printing Industries of Gulf Coast v. Hill*, 382 F. Supp. 801 (D. C. Tex.).

Compensable. Mající nárok na odškodné. *Viz* např. *Compensable injury*.

Compensable death. Odškodnění pro případ smrti. Podle zákonů o náhradách pro dělníky je to takové odškodnění, které vyplývá zaměstnanci z újmy v důsledku nehody, ke které došlo při výkonu zaměstnání.

Compensable injury. Újma, za niž přísluší odškodné. Tou je podle zákona o odškodném pro dělníky újma, kterou zaměstnanec utrpěl při výkonu zaměstnání a za kterou mu přísluší podle tohoto zákona odškodné. *Seymour v. Journal—Star Printing Co.*, 174 Neb. 150, 116 N.W.2d 297, 299. *Viz* Worker's Compensation Acts.

Compensación. Kompenzace. Ve španělském právu kompenzace; započtení. Vyrovnání dluhu započtením jiného dluhu stejné hodnoty mezi osobami, které mají vůči sobě vzájemné nároky.

Compensate. Kompenzovat; nahradit. Vrátit ekvivalent, odškodnit nebo zaplatit. *Hunt v. Hospital Service Plan of N. J.* 59 N. J. Super. 219, 157 A.2d 575, 577. *Viz* Compensation.

Compensating balance. Kompenzační zůstatek. Zůstatek, který je dlužník banky povinen udržovat na účtu jako podmínku půjčky nebo podmínku pro trvání úvěru.

Compensating tax. *Viz* Use tax.

Compensatio. Lat. Kompenzace. V kontinentálním právu kompenzace nebo započtení. Postup podobný započtení v common law, při němž žalovaná strana uplatňuje nárok, aby byla částka, kterou jí dluží žalobce, od jeho požadavku odečtena. 3 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 305.

Compensatio criminis. Kompenzace viny. Kompenzace či započtení jednoho prohřešku proti jinému; obhajoba či obrana cestou vzájemného obviňování v rozvodovém řízení; to jest, že žalobce se provinil stejným prohřeškem, jaký je přičítán žalovanému.

Compensation. Kompenzace; náhrada. Odškodné; zaplacení náhrady škody; provedení nápravy; poskytnutí ekvivalentu nebo náhrady stejné hodnoty. To, co je nezbytné pro navrácení dřívějšího postavení poškozené straně. Odměna za poskytnuté služby v podobě platu, palmáre nebo provize. Úplata nebo cena za získanou výsadu.

Peněžní ekvivalent za utrpěnou ztrátu; ekvivalent poskytnutý za odňatý majetek nebo za způsobenou újmu; vrácení ekvivalentu buď v penězích, které jsou jen mírou hodnoty, nebo skutečné hodnoty, vyjádřené jiným způsobem; náhrada hodnoty; náhrada nebo odměna za nějakou ztrátu, újmu nebo službu, zvláště vyplývá-li ze zákona; náhrada za škodu přímo a bezprostředně způsobenou porušením smlouvy nebo povinnosti; náhrada nebo zadostiučinění za škodu nebo újmu všeho druhu (včetně výdajů na léčení). Jednání, jehož provedení nařídil soud, nebo peníze, které podle rozhodnutí soudu nebo jiného tribunálu mají být vyplaceny osobou, jejíž jednání nebo opomenutí způsobilo jinému újmu, za tím účelem, aby poškozená osoba mohla získat stejnou hodnotu za ztrátu nebo byla odškodněna ve vztahu k utrpěné újme. *Hughson Condensed Milk Co. v. State Board of Equalization*, 23 Cal. App. 2d 281, 73 P.2d 290, 292. *Viz také* Damages.

Viz také: Accrued compensation; Commission; Daily rate of pay; Deferred compensation; Fee; Golden parachute; Incentive pay plans; Profit-sharing plan; Salary; Unreasonable compensation; Wages.

Vyvlastnění. Platba vlastníkům pozemků, zabraných či poškozených při vyvlastnění soukromého majetku státem. *Viz* Just compensation.

Nezaměstnanost a náhrady dělníkům. Platby nezaměstnaným dělníkům nebo dělníkům, kteří utrpěli újmu, nebo osobám, odkázaným na jejich výdělek. *Viz* Worker's Compensation Acts.

Compensation period. Období, ve kterém je poskytováno odškodné. Období stanovené zákony o nezaměstnanosti nebo o odškodném pro dělníky, během jehož trvání má nezaměstnaný dělník nebo dělník, který utrpěl újmu, právo pobírat odškodné (podporu).

Compensatory damages. *Viz* Damages.

Comperendinatio. Odročení. V římském právu odročení sporu, aby mohly být znovu vyslechnuty strany nebo jejich advokáti; druhý výsledek stran ve sporu.

Comperitorium. Vyšetřování. V kontinentálním právu nestranné vyšetřování, prováděné zástupci nebo komisaři za účelem nalezení a odhalení pravdy ve sporu.

Comperuit ad diem. Dostavil se ve stanovený den. Návrh na zamítnutí žaloby pro dluh ze záruční listiny, neboť žalovaný se ve stanovený den dostavil k soudu.

Compete. Soutěžit. Usilovat o postavení, odměnu, zisk, dosažení cíle atd., o které usiluje i druhý. Soutěžit. *Viz* Competition.

Competency. Kompetence; způsobilost. V důkazním právu znamená přítomnost takových vlastností nebo nepřítomnost takových vad, která činí svědka právně způsobilým a kvalifikovaným poskytnout svědectví u soudu; ve stejném smyslu se používá i v případě listin nebo jiných písemných důkazů. Důkaz, který je přípustný, ježto je schopen pomoci tomu, kdo vyšetřuje fakta (tj. porotě) při rozhodování skutkových otázek, i když mu nemusí být uvěřeno. Způsobilost se liší od věrohodnosti. Způsobilost je otázka, která vyvstává před zvažováním důkazů, poskytnutých svědkem; věrohodnost se týká míry důvěryhodnosti jeho svědectví. Způsobilost znamená osobní kvalifikaci svědka; věrohodnost znamená jeho pravdivost. Svědek může být způsobilý, a přesto podá nevěrohodné svědectví; může být nekompetentní, a přesto jeho důkaz, je-li přijat, může být dokonale věrohodný. Kompetence je otázka pro soud; věrohodnost pro porotu. Přesto v některých případech je pojem „věrohodný“ užíván jako ekvivalent pro „kompetentní“. Ve smluvním právu znamená plnoletost, bez mentální vady nebo nezpůsobilosti. *Viz také* Ability; Authority; Capacity; Competent; Competent evidence; Competent witness; Duly qualified; Incompetency; Power; Qualified.

Competency proceedings. Řízení o způsobilosti. Řízení, vedené za účelem zjištění mentální způsobilosti osoby. Může být vedeno v souvislosti s trestním řízením ke zjištění trestní odpovědnosti, způsobilosti být soudně stíhán nebo být odsouzen nebo ke zjištění, zda v době spáchání trestného činu byl obžalovaný z právního hlediska příčetný. *Viz* např. 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) §§ 4241 a násled. Toto řízení může být vedeno také v souvislosti s civilním řízením ke zjištění, zda by určitá osoba měla být poslána na léčení.

Competency to stand trial. Způsobnost být trestně stíhán. Osoba nemá způsobnost být trestně stíhána, jestliže není schopna porozumět povaze a předmětu řízení, radit se s právním zástupcem a spolupůsobit při přípravě své obhajoby. *Drope v. Missouri*, 420 U.S. 162, 95 S. Ct. 896, 43 L. Ed.2d 103. Aby byl „způsobilý být trestně stíhán“, musí mít obžalovaný v době soudního přeličení dostatečnou schopnost radit se se svým právním zástupcem s přiměřeným stupněm pochopení a být schopen racionálně a fakticky chápat proces, který je proti němu veden. *U.S. v. Taylor, C. A. Va.*, 437 F.2d 371, 375. Řádný proces zakazuje státu postavit před soud obviněného, který je právně nezpůsobilý být trestně stíhán. *Drope v. Missouri*, 420 U.S. 162, 95 S. Ct. 896, 43 L. Ed.2d 103; *Pate v. Robinson*, 383 U.S. 375, 385, 86 S. Ct. 836, 15 L. Ed.2d 815. Otázka způsobilosti úzce souvisí s otázkou viny. *Dusky v. United States*, 362 U.S. 402, 80 S. Ct. 788, 4 L. Ed.2d 824. *Viz Insanity.*

Competent. Kompetentní; způsobilý. Náležitě kvalifikovaný; odpovídající všem požadavkům; mající dostatečnou schopnost, zdatnost nebo oprávnění; mající potřebnou psychickou, mentální, přirozenou nebo zákonnou způsobilost; schopný; adekvátní; vhodný; přiměřený; zdatný; právně způsobilý. Zůstavitel je „způsobilý“, jestliže chápe (1) všeobecnou povahu a rozsah svého majetku; (2) svůj vztah k osobám, uvedeným v poslední vůli, a k osobám, které vydědil; (3) co je poslední vůle; a (4) provádění jednoduchých obchodů. *Viz také Capacity; Competency; Incompetency.*

Competent authority. Pravomoc. Je-li tento termín použit v souvislosti se soudy a veřejnými úřady, znamená jurisdikci a řádnou zákonnou pravomoc řešit určité otázky.

Competent court. Příslušný soud. Civilní nebo trestní soud, mající zákonnou jurisdikci.

Competent evidence. Kvalifikovaný důkaz. Důkaz vyžadovaný skutečnou povahou věci, která má být dokázána, jako je např. předložení listiny, jestliže je její obsah předmětem šetření. Také přípustný (tj. relevantní a podstatný) jako protiklad k „nekvalifikovanému“ nebo „nepřípustnému“ důkazu. *Frick v. State, Okl. Cr.*, 509 P.2d 135, 136. *Viz také Competency; Evidence; Relevant evidence.*

Competent witness. Kompetentní svědek. Takový svědek, který je právně způsobilý být slyšen, aby svědčil v určité věci. Svědek nemůže svědčit ve věci, ledaže je předložen dostatečný důkaz ve prospěch zjištění, že svědek má osobní znalost této věci. *Fed. Evid. R. (Federal Rules of Evidence — Federální pravidla pro dokazování)* 602.

V zákonech, upravujících vykonávání závětí, označuje tento termín osobu, která by v době ověření závětí mohla u soudu právně dosvědčit skutečnosti, které osvědčuje připojením svého podpisu na poslední vůli. *Viz také Competency.*

Competition. Soutěž; konkurence. Soutěžení mezi dvěma soupeři. Úsilí dvou nebo více stran, jednajících nezávisle, uzavřít obchod se třetí stranou díky nabídce nejvýhodnějších podmínek; také vztahy mezi různými kupci nebo různými prodejci, které vyplývají z takového úsilí. *Ingram Corp. v. Circle, Inc., La. App.*, 188 So.2d 96, 98. Je to zápas mezi dvěma soupeři o stejný obchod ve stejném čase; úsilí či snaha získat to, oč současně usiluje druhý. Tento pojem předpokládá úmysl dvou či více

osob dosáhnout stejného cíle nebo výsledku. *Viz také Compete.*

Nekalá soutěž v obchodě. *Viz Combination in restraint of trade; Price-fixing; Sherman Antitrust Act; Unfair competition.*

Competitive bidding. Veřejná soutěž; konkurs. Taková soutěž zpravidla předpokládá předložení nabídek na zpracování projektu a poté uzavření smlouvy s tím z účastníků, který je schopen zpracovat projekt způsobem pro obec finančně nejvýhodnějším. *Marriot Corp. v. Metropolitan Date County, Fla. App.*, 383 So.2d 662, 665.

Competitive civil service examination. Konkursní zkouška na místa ve státní službě. Zkouška, která se řídí měřítka a kritérii natolik objektivními, aby mohla být vyžádána a posouzena jinými examinátoři se stejnou způsobilostí a zkušenostmi. Tato zkouška může být veřejná, takže se jí může zúčastnit kdokoli, nebo může sloužit k výběru osob vhodných k povýšení, takže se jí mohou zúčastnit jen ti, kteří jsou ve službě.

Competitive traffic. Konkurenční doprava. Doprava, která ve vztahu k nějakému dopravci začíná v místě, obsluhovaném také jiným dopravcem, který obstarává dopravu po stejné trase od počátku až do místa určení.

Competitors. Konkurenti, soutěžitelé. Osoby, které se snaží dělat totéž a každá nabízí, že uskuteční jednání, opatří zboží nebo poskytnou službu lépe a laciněji než jeho rival.

Compilation. Soubor; kompilace; sestava. Sestavení již existujících zákonů v podobě, v jaké byly vydány, s vypuštěním zrušených paragrafů a začleněním změn a doplňků, a to v úpravě, která má usnadnit jejich používání. Literární dílo, složené z děl nebo vybraných pasáží jiných autorů a metodicky uspořádané. *Srov. Code; Codification. Viz také Compiled statutes; Revised statutes.*

V účetnictví termín používaný v souvislosti s předkládaním finančních výkazů v případech, kdy účetní shromáždil nebo sestavil finanční informaci o právnícké osobě a nedává záruku, že jsou finanční výkazy předloženy ve shodě s obvykle přijímanými účetnickými zásadami. Odpovědnost účetního za sestavený soubor finančních výkazů je omezena na posouzení zřejmých chyb.

V autorském právu je to dílo, které bylo vytvořeno shromážděním a sestavením již existujících materiálů nebo údajů, vybraných, uspořádaných nebo upravených takovým způsobem, že výsledné dílo jako celek vytváří originální autorské dílo. Pod pojem „soubor“ zahrnujeme díla kolektivní. Autorský zákon (Copyright Act), 17 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 101. *Viz také Collective work.*

Compile. *Viz Compilation.*

Compiled statutes. Sebrané zákony. Sbirka zákonů, existujících a platných v daném státě USA, se všemi předpisy a částmi předpisů, které se vztahují k příslušné otázce, soustředěnými do jednotlivých kapitol a systematicky seřazenými buď abecedně nebo podle nějakého jiného klíče. *Viz také Compilation; Revised statutes.*

Complainant. Žalobce. Ten, kdo požádá u soudu o zákonnou nápravu podáním žaloby. Také ten, kdo dá podnět k soudnímu stíhání nebo kdo vznese obvinění proti podezřelé osobě.

Complaint. Žaloba. Prvotní nebo počáteční podání, kterým je zahájeno řízení podle zákoníků nebo pravidel pro civilní řízení. Např. *Fed. R. Civil. P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení)* 3. Podání, kterým se uplatňuje nárok na ochranu. Taková žaloba (ať už jde o původní nárok, protinárok, křížový nárok nebo nárok třetí strany) musí obsahovat: (1) krátké a úplné sdělení důvodů, o něž se opírá jurisdikce soudu, ledaže soud už jurisdikci má a nárok nevyžaduje nové podklady na její podporu, (2) krátké a úplné sdělení nároku, svědčící o tom, že žadatel má právo na ochranu, (3) žádost o rozsudek ve prospěch ochrany, o níž se domnívá, že má na ni právo. Lze žádat o alternativní ochranu nebo o několik různých druhů. *Fed. R. Civil. P. 8 (a)*. Žaloba spolu s předvoláním musí být doručena žalovanému. Pravidlo 4. *Viz také Counter-claim; Supplemental complaint; Third party complaint.*

V trestním právu obvinění, předložené příslušnému soudu v tom smyslu, že jmenovaná osoba (nebo neznámá osoba) spáchala výslovně uvedený trestný čin, s návrhem důkazu o této skutečnosti, za tím účelem, aby mohlo být zahájeno soudní stíhání. Žaloba může být podána postiženým, příslušníkem policie, okresním prokurátorem nebo jinou zainteresovanou stranou. I když žaloba obviňuje z trestného činu, formálním obžalovacím dokladem může být formální obžaloba (*indictment*) nebo žaloba podaná prokurátorem (*information*). Žaloba je písemně uvedení základních skutečností, které zakládají trestný čin. U federálních soudů USA musí být učiněna pod přísahou. *Fed. R. Crim. P. (Federal Rules of Criminal Procedure — Federální pravidla pro trestní řízení)* 3. Vyplyne-li ze žaloby, že existuje pravděpodobný důvod k podezření, že osoba uvedená v žalobě spáchala trestný čin, bude na ni vydán zatykač (*viz Warrant*). *Fed. R. Crim. P. (Federal Rules of Criminal Procedure — Federální pravidla pro trestní řízení)* 4.

Complete, v. Dokončit. Skončit; dokončit to, co bylo započato.

Complete, adj. Kompletní. Plný; úplný; obsahující každý bod nebo prvek předmětné věci, bez vynechávek nebo nedostatků; např. „kompletní“ kopie, nahrávka, seznam nebo opis.

Dokonalý; perfektní; nepostrádající žádný prvek nebo detail; např. „kompletní právní titul“ k pozemku, který obsahuje držbu, právo držby a právo vlastnické (tj. titul *fee simple*, plnoprávný vlastnický titul).

Completed. Dokončený. Skončený; nic podstatného nezbytvá udělat; stav věci, která byla vytvořena, postavena, sestrojena nebo udělána zcela podle smlouvy.

Completed contract method. Metoda splněné smlouvy. Metoda užívaná v účetnictví pro vyčíslení zisku nebo ztráty u dlouhodobých smluv v roce, kdy je smlouva splněna, s tou výjimkou, že ztráty musí být přiznány v roce, kdy vznikly. Tato metoda se liší od metody procenta plnění, kde příjmy a výdaje jsou zaznamenávány po dobu trvání smlouvy. Metoda splněné smlouvy není dovolena pro účely zdanění u dlouhodobých smluv, uzavřených po 28. únoru 1986. Přijatelné metody pro smlouvy uzavřené po 28. únoru 1986 zahrnují: metodu procenta plnění a metodu procenta plnění — kapitalizovaných nákladů, která kombinuje prvky metody splněné smlouvy a metody procenta plnění. *Viz také Percentage of completion method.*

Complete determination of cause. Úplné rozhodnutí sporu. Rozhodnutí každé sporné otázky, aby rozhodnutí nebo rozsudek představovaly *res judicata*.

Complete in itself. Kompletní sám o sobě. Zákon pokrývající celou materii, tedy nikoli jen pozměňovací.

Completeness rule. Pravidlo kompletnosti. Pravidlo dokazování, které dovoluje užít další listiny k objasnění části té listiny, která je již předložena jako důkaz. *Camps v. N. Y. City Transit Authority, C.A.N.Y.*, 261 F.2d 320. *Viz také Open (Open the door).*

Complete operation rule. Pravidlo skončené operace. Tato doktrína má za to, že doložka o vyložení nákladu v pojistné smlouvě pokrývá celý proces, zahrnující pohyb zboží od okamžiku, kdy přejde do držby pojištěného, až do doby, kdy je předáno v místě určení straně, pro kterou má být dodávka provedena. *Aetna Cas. & Sur. Co. v. State Farm Mut. Auto. Ins. Co., D. C. App.*, 380 A.2d 1385, 1387.

Complete payment. Úplná platba. Konečná platba podle smlouvy.

Completion. Dokončení. Úplné skončení nebo dokonání něčeho, co bylo dříve započato. *Viz také Substantial performance doctrine.*

Completion bond. *Viz Bond; Performance bond.*

Complex trust. Složitý trust. Trust s podrobným statutem, na rozdíl od jednoduchého trustu. Může znamenat i trust, ve kterém trustees (správci) mají úplnou volnost rozhodování, pokud jde o akumulaci nebo rozdělení příjmu trustu, tj. nemusejí rozdělovat příjem každoročně, nebo provádějí rozdělení jinak, než z příjmu. *Hay v. U.S., D. C. Tex.*, 263 F. Supp. 813. *Viz také Trust.*

Compliance. Shoda; vyhovění. Podrobení se; poslušnost; souhlas.

Complicated. Složitý. Skládající se z mnoha částí nebo detailů, jejichž oddělení si lze stěží představit; těžko pochopitelný nebo vysvětlitelný; zapletený, spletitý, zamotaný.

Complice. Komplic. Ten, kdo se spojil s ostatními v nekalem záměru; společník, spiklenec, spoluviník nebo spolupachatel (*viz Accessory*). *Viz také Conspiracy.*

Complicity. Spoluvina. Stav spoluviny; podíl na vině. *State v. Scheuering*, 226 La. 660, 76 So.2d 921, 924. Zapojení se do trestného činu v roli hlavního viníka nebo spoluviníka, a to ještě před činem. Může se také vztahovat na činnost spiklenců. *Viz Accomplice; Conspiracy.*

Comply. Vyhovět. Poddát se; uvést v soulad či přizpůsobit se; jednat ve shodě; akceptovat.

Composed of. Složený z něčeho. Utvořený z něčeho; sestávající z něčeho.

Composite work. Složené dílo. Podle zákona o autorském právu dílo, k němuž přispělo několik autorů odlišitelnými částmi. Dílo, obsahující odlišitelné části, které lze samostatně chránit autorským zákonem. *Markham v. A. E. Borden Co., C. A. Mass.*, 206 F.2d 199, 201. *Viz zákon o autorském právu (Copyright Act) §§ 101, 103 (17 U.S.C.A. — United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA).* *Viz také Collective work; Compilation.*

Compositio mensurarum. Nařízení o měřidlech. Název starého nařízení, které nebylo vydáno tiskem a je zmíněno

něno v zákoně 23 Hen. VIII, c. 4; nařízení stanovilo standardní míry. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 275.

Composition deed. Smlouva o narovnání. Smlouva, obsahující podmínky o finančním narovnání mezi věřitelem a jeho dlužníky.

Composition of matter. Směs látek. V patentovém právu látka, složená ze dvou nebo více různých substancí, bez ohledu na tvar. Směs nebo chemická sloučenina látek.

Composition of tithes or real composition. Vyrovnaní desátků nebo reálné vyrovnání. Objevuje se v anglickém církevním právu, když je se souhlasem biskupa a patrona uzavřena dohoda mezi majitelem pozemků a držitelem církevního obročí, že pozemek bude napříště osvobozen od placení desátků, neboť bude místo nich poskytnut určitý pozemek nebo jiná reálná náhrada. 2 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 28.

Composition with creditors. Vyrovnaní s věřiteli. Dohoda, uzavřená po dostatečné úvaze mezi insolventním dlužníkem nebo dlužníkem ve finančních nesnázích a jeho věřiteli, v níž věřitelé v zájmu okamžité nebo dřívější platby souhlasí s tím, že budou akceptovat, když bude mezi ně rozdělena *pro rata* platba menší než je celková výše jejich nároků, přičemž se upouští od uspokojení zbytku. To zakládá dohodu nejen mezi dlužníkem a jeho věřiteli, ale také dohodu mezi věřiteli samotnými, že každý z nich přijme z celkového jmění dlužníka, který je ve finančních nesnázích, menší částky. Podle dřívějšího zákona o úpadku (Bankruptcy Act) byla taková smlouva o vyrovnání považována za preferenční převod a jako takový pokládána za impuls ke konkursnímu řízení, pokud výslovně nebo skrytě upřednostňovala určité věřitele (Viz Act of Bankruptcy). Obecně jsou taková ujednání možná podle federálního zákona o úpadku (Bankruptcy Code). Viz Bankruptcy proceedings (Business reorganizations; Wage earner's plan).

„Vyrovnaní“ je třeba rozlišit od „dohody“ (accord). Tato pouze označuje ujednání mezi dlužníkem a jediným věřitelem o zproštění závazku částečným zaplacením nebo zaplacením za jiných podmínek. Vyrovnaní označuje ujednání mezi dlužníkem a celým souborem jeho věřitelů (nebo alespoň značnou jejich částí) o likvidaci jejich nároků nabídnutou kvótou. Viz také Arrangement with creditors; Assignment (Assignment for benefit of creditors).

Compositio ulnarum et perticarum. Uspořádání loktů a sáhovek. Zákon o loktech a měřičských tyčích. Název anglického zákona, zavádějícího standard měřidel. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 275.

Compos mentis. Kdo jest při rozumu. Mající zdravý rozum. Ten, kdo používá a ovládá své duševní schopnosti.

Compos sui. Schopen pohybu. Ten, kdo používá své údy, neboli je schopen tělesného pohybu. *Si fuit ita compos sui quod itinerare potuit de loco in locum*, jestliže mohl natolik používat svých údů, aby byl schopen cestovat z místa na místo.

Compotarius. Ve starém anglickém právu strana, která provádí vyúčtování.

Compound, v. Vyrovnat se; skládat. Dohodnout se na kompromisu; dosáhnout vyrovnání s věřitelem; získat zproštění dluhu zaplacením menší sumy. Dát dohromady prvky, přísady nebo části k vytvoření celku; spojit, sloučit. Vytvořit nebo sestavit složený výrobek spojením různých prvků, přísad nebo částí, *např.* namíchat lék. Viz Compounding crime.

Compound, s. Směs; sloučenina. Spojení dvou nebo více prvků nebo věcí vlivem lidské činnosti; umělý nebo syntetický produkt.

Compounder. „Urovnavač“. V Louisianě ten, kdo dohazuje urovnání sporů, obecně nazývaný „přátelský urovnavač“.

Compounding a felony. Viz Compounding crime.

Compounding crime. „Přivření oka“. Trestný čin spočívající v přijetí nějakého majetku nebo jiné odměny na oplátku za svolení nezažalovat nebo neudat někoho, kdo spáchal trestný čin. V common law i podle vzorového nařízení o uplácení existují tři prvky tohoto trestného činu: (1) svolení nezažalovat; (2) vědomost o skutečném spáchání trestného činu; a (3) přijetí nějaké odměny.

Trestný čin spáchaný osobou, která byla přímo poškozena trestným činem, ale dohodne se s pachatelem, že ho nezažaluje, za podmínky, že pachatel jí poskytne odškodné, nebo přijme odměnu nebo úplatek za to, že jej nezažaluje.

Trestný čin spočívající v přijetí odměny za nestíhání pachatele trestného činu; *např.* jestliže oloupená strana vezme své věci zpět nebo vezme jiné odškodné za souhlas, že nebude pachatele žalovat.

Viz Conceal, Misprision of felony; Receiving stolen goods or property; Withholding of evidence.

Compound interest. Složitý úrok; úrok z úroků. Úrok, který se platí nejenom z kapitálu, ale také z každého úroku získaného, ale nevyzvednutého během předchozích období. Úrok z úroku; *tj.* případ, kdy úrok ze sumy peněz je připočten ke kapitálu a potom nese úrok, který se takto stává druhem sekundárního kapitálu.

Compound larceny. Viz Compounding crime; Larceny.

Compra y venta. Koupě a prodej. Ve španělském právu koupě a prodej.

Comprehensive zoning plan. Komplexní územní plán. Všeobecný plán pro kontrolu a řízení užití a rozvoje nemovitostí v municipalitě nebo v její značné části rozdělením na pásma podle nynějšího i potenciálního užití těchto nemovitostí. Damick v. Planning and Zoning Commission of Town of Southington, 158 Conn., 78, 256 A.2d 428. Viz také Planned unit development (PUD).

Compromesso. Dohoda se vzájemnými ústupky. V italském právu listina, ve které vyjadřují sporné strany souhlas s tím, že se podrobí výroku rozhodčího. Ekvivalent pojmu „compromissum“ v římském právu, jehož principy byly převzaty do common law a jsou základem ujednání o dohodě a vyrovnání a o narovnání sporu vzájemným ústupkem.

Comprint. Nedovolené vytištění dalších exemplářů díla k prodeji za účelem zisku, což bylo v rozporu s common law a je nezákonné. Viz Infringement.

Comprise. Obsahovat. Zahrnovat; obsahovat; započítat; skládat se; pojímat; pokrýt.

Comprivigni. Nevlastní sourozenci. V kontinentálním právu děti z dřívějšího manželství (jednotlivě zvané „privigni“ — pastorci — nebo „privignae“ — pastorkyně), považované za vzájemně si příbuzné. Tak syn manžela z předchozího manželství a dcera manželky z předchozího manželství jsou jeden druhému *comprivigni*.

Compromise and settlement. Narovnání vzájemným ústupkem. Narovnání sporného nároku vzájemným ústupkem, aby se zabránilo soudní při. Newsom v. Miller, 42 Wash.2d 727, 258 P.2d 812, 814. Dohoda, které bylo dosaženo u soudu nebo mimo soud, o narovnání sporu za podmínek, které se stranám jeví jako spravedlivé s ohledem na nejistotu, ve které se nacházejí, a s přihlédnutím ke skutečnostem nebo k právu i skutečnostem současně. Smlouva nebo dohoda, kterou díky vzájemným ústupkům skončila kontroverze. Putnam v. Otsego Mut. Fire Ins. Co., 41 A.D.2d 981, 343 N.Y.S.2d 736, 738. Viz Alternative dispute resolution; Arbitration; Mediation; Settlement.

Offer of compromise. Viz Offer, s.

Compromise verdict. Kompromisní výrok. Výrok, kterého je dosaženo pouze tehdy, když se někteří porotci vzdají svého přesvědčení o určité relevantní otázce na oplátku za to, že jim bude ustoupeno v jejich víceméně pevném názoru na jiné věci, a výsledek nemá podporu celé poroty. Viz také Allen charge; Verdict.

Compromissarii sunt iudices. Rozhodčí jsou soudci.

Compromissarius. V kontinentálním právu rozhodčí.

Compromissum. Kompromis; dohoda se vzájemnými ústupky. Podrobení se výroku rozhodčího.

Compromissum ad similitudinem iudiciorum redigatur. Kompromis se podobá rozsudku.

Compte arrêté. Fr. Uzavřený účet. Vyúčtování, které je předloženo písemně a jehož správnost je stranou, které bylo předloženo, při zbežném pohledu uznávána.

Comptroller. Kontrolor. Veřejný úředník státního nebo obecního úřadu nebo úředník podniku, pověřený výkonem určitých povinností ve vztahu k jeho finančním záležitostem, zejména kontrolou a revidováním účtů, vedením záznamů a občasným předkládáním zpráv o finanční situaci. Úředníci s tímto titulem jsou také na ministerstvu financí USA.

Comptroller General. Generální kontrolor. Státní úředník USA (hlava G.A.O. — General Accounting Office — Všeobecný úřad pro účetnictví), jehož hlavní funkcí je revidovat účty federálních státních orgánů.

Comptroller of currency. Kontrolor oběživa. Úřad kontrolora oběživa USA byl vytvořen zákonem, schváleným Kongresem dne 25. února 1863 (12 Stat. 665) jako integrlní součást státního bankovního systému USA. Kontrolor jako správce státních bank je odpovědný za provádění zákonů, vztahujících se ke státním bankám a vyhláší předpisy a normy, upravující operace státních bank a banky District of Columbia. Jeho souhlas se vyžaduje pro organizaci nových státních bank, konverzi státem privilegovaných bank na státní banky, splynutí nebo sloučení bank, je-li nástupnickou institucí státní banka, zřízení poboček státních bank.

Compulsa. Soudně ověřená kopie svědectví.

Compulsion. Donucení; nátlak. Vnější nutnost; tlak okolností. Důrazný podnět ke spáchání činu. Jednání spočívající v donucení nebo stav, kdy je někdo donu-

cen; jednání spočívající v dohnání nebo násilném pobízení nebo psychickém či morálním nátlaku; podmanění síle. Aby mělo donucení za následek zproštění viny za spáchání trestného činu, musí být přítomné, bezprostředně hrozící a jisté a takové povahy, že vzbuzuje odůvodněnou obavu ze smrti nebo vážného ublížení na těle. Aby šlo o nedobrovolné poskytnutí platby „z donucení“ nebo „pod nátlakem“, musí tu být nějaké skutečné nebo hrozící použití síly ze strany příjemce vůči osobě nebo majetku plátce, proti níž nemá plátce žádné prostředky okamžité ochrany kromě vydání peněz. Viz Coercion; Duress.

Compulsory, subst. Předvolání. V církevním procesu je to druh writu, který má přinutit svědka, aby se dostavil a podstoupil výslech.

Compulsory, adj. Nucený; povinný. Nedobrovolný; donucený; přinucený zákoným postupem nebo silou zákona.

Compulsory arbitration. Viz Arbitration.

Compulsory attendance. Povinná docházka. Vztahuje se k zákonné povinnosti dostavit se, *např.* školní docházka je do určitého věku povinná.

Compulsory counterclaim. Viz Counterclaim.

Compulsory disclosure. Nucené odhalení. Výraz s řadou různých významů; může se týkat soudního příkazu, nařizujícího odhalení záležitostí, na které se vztahují pravidla o zpřístupnění (viz Fed. R. Civil. P. — Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení, 26, 37, 45; Fed. R. Crim. P. — Federal Rules of Criminal Procedure — Federální pravidla pro trestní řízení, 16, 17). Může se také vztahovat na povinnost vedoucích pracovníků ve veřejné službě a kandidátů na místa ve veřejné službě, prozradit výši jmění a příjmů ze soukromých zdrojů. Viz také Subpoena.

Compulsory insurance. Povinné pojištění. Pojištění odpovědnosti u motorových vozidel, které se vyžaduje ve většině států USA jako podmínka registrace tohoto vozidla.

Compulsory license. Nucená licence. Licence upravené zákonem o autorském právu, které umožňují určitým stranám použít určitým způsobem materiál chráněný autorským právem, bez výslovného dovolení majitele autorských práv, proti zaplacení zvláštní odměny. Viz *např.* 17 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 115.

Compulsory nonsuit. Viz Nonsuit.

Compulsory payment. Nedobrovolná platba. Platba, která není poskytnuta dobrovolně, nýbrž je vymáhána pod nátlakem, výhrůžkami, uplatněním zákonného postupu nebo oklamáním jiného. Může rovněž označovat zákonnou povinnost, *např.* placení daní nebo výživného; nebo prostředky k ochraně věřitele, *např.* zabavení pohledávky nebo obstavení majetku.

Compulsory process. Donucovací postup. Postup, jehož účelem je donutit žádanou osobu, aby se dostavila k soudu *např.* jako svědek nebo i jinak; tento postup znamená nejenom obvyklé obsílky, ale také příkaz k zatčení nebo vzetí do vazby, je-li toho třeba. Právo obžalovaného, garantované federální ústavou USA, vynutit si, aby se svědek dostavil k soudnímu přelíčení, a uplatnit tak svědectví ve prospěch obhajoby. State v. Fort, 197 N. J. Super. 113, 484 A.2d 323, 324. Viz *např.* Fed. R. Civil. P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální

pravidla pro civilní řízení) 45. VI. dodatek k Ústavě USA stanoví, že obžalovaný má právo „dát obeslat prostřednictvím státních orgánů svědky ve svůj prospěch.“

Viz Bench warrant; Subpoena.

Compulsory removal. Násilné odstranění. Výraz z námořního práva, vztahující se k situaci, kdy byl trup lodi jejím vlastníkem opuštěn a pojištěný trup musí být podle nařízení vlády odtažen ze splavných vod; za těchto okolností musí ten, kdo sjednal ochranu a pojištění a přebírá náklady, za jejichž zaplacení není odpovědný nikdo jiný, odstranit vrak nebo uhradit vládě náklady na odstranění. Seaboard Shipping Corp. v. Jocharanne Tugboat Corp., C.A.N.Y., 461 F.2d 500, 504.

Compulsory sale or purchase. Nucený prodej nebo nucená koupě. Termín, užívaný pro označení převodu vlastnického titulu při vyvlastnění nebo z důvodu soudem nařízeného prodeje pro neplacení daní ap.

Compulsory self-incrimination. Vynucené doznání. Jakákoli forma nátlaku, fyzického nebo psychického, který vede k nedobrovolnému doznání, znamená porušení V. Dodatku k Ústavě USA a ustanovení o řádném procesu ve XIV. dodatku. Takové postupy se přičítají samotnému základu trestní jurisprudence USA, která spočívá na principu obžalovací, nikoli inkviziční. Rogers v. Richmond, 365 U.S. 534, 81 S. Ct. 735, 5 L. Ed.2d 760. Viz Confession; Interrogation.

Compurgation. Očištění z nařčení. Metoda soudního přelíčení, užívaná do třináctého století, při níž osoba, obžalovaná ze spáchání trestného činu, mohla být osvobozena, když odpřísáhla svou nevinu a když přivedla řadu dalších osob, ochotných přísahat, že věří v prohlášení obžalovaného o jeho nevině.

Compurgator. Přísežník. Některý ze sousedů osoby obžalované z trestného činu nebo osoby, která je stranou v civilním sporu, který se dostavil k soudu a odpřísáhl, že věří její přísaze. 3 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 341. Viz Wager of law.

Computation. Počítání. Jednání, spočívající v počítání, sčítání, ve výpočtu nebo předběžném odhadu. Počítání nebo odhad času podle právních předpisů, na rozdíl od libovolných interpretací stran.

Computation of time. Počítání času. Pro účely počítání času podle Pravidel pro civilní řízení (Rules of Civil Procedure) se den, kdy byl proveden úkon nebo nastala událost, od kterých stanovená lhůta počíná běžet, nezapočítává. Poslední den lhůty takto počítané se započítává, ledaže by jím byla sobota, neděle nebo svátek, nebo je-li úkonem, který má být učiněn, podání listiny u soudu a v tento den je pro nepřítomnost počáti nebo z jiných důvodů kancelář úředníka okresního soudu nepřístupná, přičemž v tomto případě lhůta běží až do konce příštího dne, pokud opět nejde o den výše uvedený. Fed. R. Civ. P. (Federal Rules of Civil Procedure — Federální pravidla pro civilní řízení) 6(a); Fed. R. Crim. P. (Federal Rules of Criminal Procedure — Federální pravidla pro trestní řízení) 45.

Computo. Lat. Počítat. Vypočítat, udělat rozpočet. Užíváno ve větách *insimul computassent*, „počítali vespolek“, (viz *Insimul*); *plene computavit*, „důkladně spočítal“, (viz *Plene*); *quod computet*, „at' počítá“, (viz *Quod computet*).

Computus. Writ k donucení poručníka, správce, prozatímního správce nebo účetního, aby předložil účty. Je založen na zákoně Westm. 2, c. 12.

Comte. Fr. Hrabě nebo earl. Ve starém francouzském právu byl *comte* úředník, mající pravomoc nad určitým okresem nebo oblastí, s funkcemi částečně vojenskými a částečně soudními.

Con. Adj. Ve slangu nebo žargonu zkratka pro „confidence“ (nestydatý), jako např. ve slovech *con man* (podvodník) a *con game* (podvod).

Con. Předl. S.

Con-. Předpona znamenající s, spolu.

Conatus quid sit, non definitur in jure. Co je pokus, není v zákoně vymezeno.

Con buena fe. V dobré víře. Ve španělském právu s dobrou vírou nebo v dobré víře.

Conceal. Utajit. Ukrýt, zatajit nebo odepřít znalost druhým. Odepřít projev nebo prohlášení. Skrýt nebo utajit před zraky. Ukrýt nebo schovat před pozorovateli, zabránit objevení. People v. Eddington, 201 Cal. App. 2d 574, 20 Cal. Rptr. 122, 124. Viz Concealment.

Viz Compounding crime; Harbor; Misprision of felony; Withholding of evidence.

Následný spolupachatel. Osoba, která zatají hlavního pachatele nebo jeho spolupachatele, stává se následným spolupachatelem, jestliže ví o zločinu a totožnosti pachatele. Viz 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 3. Viz také Accessory.

Concealers. Ve starém anglickém právu ti, kdo vyhledávají utajené pozemky; to jest pozemky zatajené před králem obyčejnými osobami, které nemohou nijak prokázat svá oprávnění k nim. Říká se jim „obtižní, zneklidňující lidé; nezkratné osoby“.

Concealment. Zatajení. Zatajit. Zadržení něčeho, co někdo ví a co je úředně povinen prozradit (např. stav jmění při úpadku nebo v rozvodovém řízení; zdravotní stav při žádosti o pojištění). „Zatajení“ v předpisech o pojištění znamená úmysl zadržet nebo zatajit informaci tak, aby ten, kdo má právo být informován, zůstal v nevědomosti. Indiana Ins. Co. v. Knoll, 142 Ind. App. 506 236 N.E.2d 63, 70. Viz také Active concealment; Conceal; Fraudulent concealment.

Concealment may be basis of estoppel. Zatajení může být základem *estoppel* (viz *tam*). Prvky *estoppel* tohoto druhu jsou zatajení podstatných skutečností s jejich znalostí, jejich neznalost na straně osoby, které se předkládají údaje nebo před kterou jsou zatajována fakta, záměr, aby tato osoba podle toho jednala, a její jednání takto vyvolané. Rhoads v. Rhoads, 342 Mo. 934, 119 S.W.2d 247, 252; Rosser v. Texas Co., 173 Okl. 309, 48 P.2d 327, 330. Doktrína o „*estoppel* v důsledku utajení a zamlčení“ se používá jenom tehdy, jestliže došlo ke zjednodušení při využití vynálezu. Bogoslawsky v. Huse, 31 C.C.P.A. (Patents) 1034, 142 F.2d 75, 76.

Concéder. Fr. Povolit; připustit. Ve francouzském právu povolit. Viz Concession.

Concedo. Lat. Povoluji. Slovo užívané ve starých anglosaských listinách o zřízení práv k pozemku a v obchodních statutech.

Conception. Početí; koncepce. Počátek těhotenství. Pokud jde o lidské bytosti, oplodnění ženského vajíčka

mužským spermatem, které má za následek lidský život, schopný přežít a dozrát za normálních podmínek. Také plán, nápad, myšlenka či úmysl.

Koncepce vynálezu znamená vznik jednoznačné a stále ideje kompletního a účinného vynálezu v myslí vynálezce tak, jak má být posléze aplikována v praxi. Radio Corp. of America v. Philco Corp., D. C. Pa., 201 F. Supp. 135, 149.

Conceptum. V kontinentálním právu byla krádež (*furtum*) nazývána „*conceptum*“, když byla ukradená věc hledána a nalezena u nějaké osoby v přítomnosti svědka.

Concern. Týkat se. Vztahovat se nebo náležet; zajímat někoho nebo být pro někoho důležitý; mít souvislost s něčím; mít vztah k něčemu; obsahovat; dotýkat se něčeho zájmu. People v. Photocolor Corporation, 156 Misc. 47, 281 N.Y.S. 130.

Concerning, concerned. Týkající se; zúčastněný. Vztahující se k něčemu; dotýkající se; obsahující; jsoucí podstatně zaujatý nebo zúčastněný.

Concert. Dohoda. Má se za to, že osoba jedná v dohodě, jedná-li spolu s jiným, aby přivedla nějaký předpokládaný výsledek. Viz Accomplice; Conspiracy.

Concerted action (or plan). Dohodnuté, sladěné jednání (nebo plán). Jednání, které bylo naplánováno, dohodnuto, odsouhlaseno, schváleno a ustanoveno mezi stranami, jednajícími společně podle nějakého plánu nebo záměru. Společně vymyšlená či naplánovaná činnost, jako např. společná akce zaměstnanců — stávka nebo hlídkování s cílem podporovat vyjednávání o jejich požadavcích nebo o jiných společných zájmech. Viz Accomplice; Combination in restraint of trade; Conspiracy; Joint tort-feasors.

Concert of action rule. Pravidlo společného jednání. Pravidlo, které stanoví, že ujednání dvou osob o spáchání určitého trestného činu nemůže být posuzováno jako spiknutí, jestliže trestný čin je takové povahy, že k jeho spáchání je nezbytná účast dvou osob. Robinson v. State, 229 Md. 503, 184 A.2d 814, 820. Viz Wharton Rule.

Concessi. Lat. Udělil jsem. V common law při udělení dědičného práva k nemovitosti neznámá toto slovo záruku právního titulu k půdě; vytváří pouze závazek dlouhodobého nájmu.

Concessimus. Lat. Udělili jsme. Termín užívaný u převodu pozemků, jehož účinek je ve vytvoření společného závazku na straně cedentů.

Concessio. Ve starém anglickém právu postoupení půdy, zřízení práva k pozemku (*grant*). Jedna ze starých *common assurances* neboli forem převodu pozemků.

Concession. Výsada; ústupek; úleva. Udělení výsady. Obvykle je tento výraz používán v případě udělení specifických privilegií vládou, např. francouzské a španělské výsady v Louisianě. Dobrovolný ústupek nebo vzdání se nároku nebo požadavku (např. když obě strany v pracovním sporu omezí své nároky, aby se dosáhlo dohody). Sleva nebo odpočet (např. snížení nájemného v prvním roce jako stimul k pronajmutí nemovitosti).

Concessio per regem fieri debet de certitudine. Postoupení půdy králem by mělo být učiněno s určitostí.

Concessio versus concedentem latam interpretationem habere debet. Postoupení půdy by mělo být vůči postupiteli interpretováno široce.

Concessit solvere. Uznal a souhlasil, že zaplatí. V anglickém právu žaloba pro dluh z jednoduché smlouvy.

Concessor. Dárce; postupitel. Ve starém anglickém právu dárce, postupitel (cedent).

Concessum. Povoleno; uznáno. Tento termín, užívaný často ve starých soudních zprávách, znamená, že soud uznal nebo schválil otázku nebo návrh, uvedený ve sporu.

Concessus. Cesionář; postupník; příjematel.

Conciergerie. Domovníctví. Úřad nebo služební byt domovníka nebo vrátného. Slavné vězení při Justičním paláci v Paříži.

Conciliation. Smír. Narovnání a vyřešení sporu přátelským, neantagonistickým způsobem. Přichází v úvahu u soudů před soudním přelíčením s úmyslem vyhnout se tomuto soudnímu přelíčení a v pracovních sporech před rozhodčím řízením. Viz Arbitration; Court of Conciliation; Mediation; Pre-trial conference; Settlement.

Concilium. Lat. Sněm. V římském právu shromáždění části lidu k posouzení a rozhodnutí otázek, zvláště se jej dotýkajících. Také dokazování ve sporu nebo zasedání soudu k provedení důkazů; návrh na určení dne pro dokazování; den, kdy má žalovaný předložit své důkazy; čas pro žalovaného, aby plédoval.

Concilium ordinarium. Řádný sněm. V anglo-normanských dobách výkonná a částečně soudní komise *Auly Regis* (viz *tam*).

Concilium regis. Královský sněm. Starý anglický tribunál za vlády Eduarda I. a Eduarda II., kterému byly svěřovány případy mimořádné obtížnosti.

Concionator. Ve starých záznamech člen obecní rady, svobodný člověk, povoláný do zákonodárného shromáždění.

Conclude. Uzavřít. Skončit; vymezit; zakázat; zabránit.

Concluded. Uzavřený. Skončený; vymezený; zakázaný; jemuž bylo zabráněno.

Conclusion. Závěr. Konec; ukončení; akt skončení nebo dovedení ke konci. Za závěr žaloby se považuje celá ta část, která následuje po uvedení žalobních důvodů. V praxi soudního řízení znamená tento výraz závěrečný proslov k porotě nebo k soudu; tj. shrnutí; závěrečnou řeč.

Conclusion against the form of the statute. Závěr „v rozporu s ustanovením zákona“. V řízení podle common law představovalo náležitý závěr formální obžaloby pro trestný čin, který byl uveden v zákoně, rčení „v rozporu s ustanovením zákona“, latinsky *contra formam statuti*.

Conclusion of fact. Faktický úsudek. Dovození, prováděné na základě vedlejších nebo průkazných skutečností.

Conclusion of law. Právní úsudek. Stanovisko soudu ohledně příslušného práva na základě skutečností, které shledala porota. Soudní nález, jak je stanoven cestou aplikace právních norem. Konečný rozsudek nebo rozhodnutí na základě nalezených skutečností nebo verdikt. Peoples v. Peoples, 10 N. C. App. 402, 179 S.E.2d 138, 141. Právní závěry, k nimž soudce dospěje v dů-

sledku zjištění určitých skutečností vyšetřovaného případu bez poroty a které musí samostatně a písemně uvést. Fed. R. Civil. P. (Federal Rules of Civil Procedure – Federální pravidla pro civilní řízení) 52 (a). *Viz také* Judgment.

Conclusive. Závěrečný; nezvratný. Uzavírající případ; vylučující veškeré další dokazování; nepřipouštějící diskusi nebo odpor; čínicí konec vyšetřování; konečný; rozhodný. Mimo pochybnost a mimo diskusi; očividný; jasný; zřetelný; zřejmý; viditelný; patrný; nepochybný; zjevný.

K pojmu „conclusive proof“ *Viz* Proof.

Conclusive evidence. Nezvratný důkaz. Takový, který je nesporný, buď proto, že zákon nepřipouští, aby byl popírán, nebo proto, že je tak silný a usvědčující, že převládá všechny důkazy opaku a prosadí příslušné tvrzení nad jakoukoli rozumnou pochybnost. *Viz* Conclusive presumption; Judicial notice; Presumption; Proof.

Conclusive presumption. Nevyratitelná domněnka. Existuje tehdy, když po dokázání jiné skutečnosti je základní skutečnost považována za pravdivou a žádný důkaz, žádná otázka, jakkoli přesvědčivá, ji nemohou vyvrátit; příkladem je domněnka, že dítě pod stanovenou věkovou hranicí není způsobilé dát souhlas k hlavnímu styku. *McInerney v. Berman*, D. C. Mass., 473 F. Supp. 187, 188. Někdy se uvádí jako nevyvratitelná domněnka. *Viz* Presumption.

Concomitant actions. Současné žaloby. Soukromé žaloby, zpravidla pro jeden druh nároku, které jsou podány společně.

Concord. Ujednání. Ujednání mezi dvěma osobami, z nichž jedna má právo žaloby vůči druhé, kterým se stanoví odškodné za porušení smlouvy nebo za škodu. Kompromis nebo dohoda.

Ve starém procesu vybírání odstupného za pozemky „concord“ bylo ujednání mezi stranami (reálné nebo fiktivní), v němž deforciant (neboli ten, kdo brání druhému v držbě) uznává, že pozemky náleží právem žalobci; strana, která obdrží odstupné na základě uznání či přízní práva takto učiněného, je nazývána „cognizor“ a strana, od které se odstupné vymáhá, je „cognizee“. 2 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England – Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 350. Ujednání mezi dvěma nebo více osobami o způsobu odškodnění nebo zadostičení za porušení práva.

Concordare leges legibus est optimus interpretandi modus. Uvedení zákonů do vzájemného souladu se zákony je nejlepší způsob jejich výkladu.

Concordat. Konkordát. Dohoda, úmluva nebo konvence mezi dvěma nebo více nezávislými vládami.

Dohoda uzavřená mezi světským panovníkem a papežem, týkající se církevních záležitostí.

Concordia. Lat. Svornost. Ve starém anglickém právu dohoda nebo smlouva. Jednotnost nebo jednomyslnost poroty. *Compellere ad concordiam*, přimět ke svornosti.

Concordia discordantium canonum. Sjednocení odporujících se ustanovení církevního práva. Sbírka církevních ustanovení, zpracovaná italským mnichem Gratianem v roce 1151; známá spíše jako „*Decretum Gratiani*“.

Concordia parvae res crescunt et opulentia lites. Malého jmění přibývá ve svornosti a sporů přibývá s bohatstvím.

Concubinage. Konkubinát. Soužití (tj. život ve společné domácnosti) osob, nesezdaných podle zákona.

Concubinatus. Konkubinát. V římském právu neformální, nezákonné neboli „přírodní“ manželství, jako protiklad *justae nuptiae* nebo *justum matrimonium*, civilního manželství.

Concubine. Konkubína. Žena, která žije ve společné domácnosti s mužem, s nímž není sezdána. Milenka. Mezi Římany žena, které manžel nepropůjčil své postavení nebo stav.

Concur. Shodovat se. Souhlasit; být ve shodě; jednat společně; svolit. Souhlasit s výsledkem, kterého dosáhl druhý, ale ne nezbytně s důvody či logikou, kterých bylo při dosažení takového výsledku použito. V praxi odvolacích soudů „shodný názor“ (separátní votum) je názor, vyjádřený některým ze soudců, v němž souhlasí se závěry (což může být názor soudu nebo názor opačný), avšak formuluje své vlastní důvody pro souhlas s nimi.

V právu Louisiany znamená tento výraz připojit se k ostatním navrhovatelům při uplatnění pohledávky vůči předluženému majetku.

Concurator. Poručník. V kontinentálním právu společný neboli spolu–kurátor nebo poručník.

Concurrence. Souběh; součinnost. Setkání; ujednání nebo sjednocení činnosti; shoda názorů; jednotný zájem; souhlas. *Babyak v. Alten*, 106 Ohio App. 191, 154 N.E.2d 14, 18.

Concurrence déloyale. Nepoctivá soutěž. Termín z francouzského práva, téměř ekvivalent „nekalé obchodní soutěže“; užíván ve vztahu k porušování práv zajištěných ochrannými známkami atd. Znamená nečestné, věrolomné nebo zrádné soupeření v obchodě nebo jakékoli intrikánství, zamýšlející poškodit dobré jméno podniku nebo hodnotu firmy nebo jeho vážnost nebo pověst u veřejnosti, ke škodě obchodního soutěže.

Concurrent. Souhlasný. Souběžný; mající stejné oprávnění; jednající ve shodě; shodující se v jednání nebo názoru; mající stejný průběh; podílející se na stejné události; současný. Spolupůsobící, spojující, spojený, sdružený, průvodní, stejný, existující současně a působící na stejný předmět. Sjednocený. *State ex rel. School Dist. No. 8 v. Lensman*, 108 Mont. 118, 88 P.2d 63, 68.

Pokud jde o *concurrent* Covenant; Insurance; Lease; Resolution and Writ, viz tyto pojmy.

Concurrent causes. Souběžné příčiny. Příčiny, které působí současně a společně způsobují škodu, která by byla nenastala, kdyby některé z nich nebylo. Dvě různé příčiny, působící současně, aby vyvolaly daný výsledek, který by mohl být vyvolán jednou i druhou, jsou „souběžnými příčinami“; ovšem dvě různé příčiny, poslušné a nepůsobící společně, nemohou být souběžné, takže jedna bude považována za příčinu bezprostřední, účinnou a odpovědnou, zatímco druhá bude považována za příčinu vzdálenou. *Viz také* Cause.

Concurrent conditions. Souběžné podmínky. Podmínky, které musejí nastat nebo být splněny současně; jsou vzájemně závislé. Povinnosti nevzniknou, dokud

tyto podmínky nejsou současně splněny: Jestliže každý z účastníků obchodu je podroben vzájemným předcházejícím podmínkám, jde o podmínky současné. *McFadden v. Wilder*, 6 Ariz. App. 60, 429 P.2d 694. *Viz také* Conditions concurrent.

Concurrent estates. Souběžná práva k pozemku. Vlastnictví nebo držba pozemku dvěma nebo více osobami současně; např. společná držba, držba *in common* (viz Common tenancy).

Concurrent interest. *Viz* Concurrent estates.

Concurrent jurisdiction. Jurisdikce několika různých soudů, přičemž každý je oprávněn projednávat tutéž věc, podle volby žalobce. Pravomoc projednávat tutéž věc, o kterou se dělí dva nebo více zákonodárných, soudních nebo správních orgánů. Jurisdikce vykonávaná různými soudy, ve stejné době, ve stejné věci a na stejném území, přičemž strany ve sporu se mohou v první instanci obrátit na kterýkoli z nich. *State v. Stueve*, 260 Iowa 1023, 150 N.W.2d 597, 602. Některé věci mohou být například projednávány před soudem federálním i před soudem státu USA. Může-li být případ projednáván pouze před federálním soudem nebo pouze před soudem státu, jde o jurisdikci „výlučnou“.

Concurrent liens. Kolizní zadržovací práva. Dvě nebo více zadržovacích práv nebo majetkových práv povahy práva retenčního k témuž majetku, která mají stejnou prioritu.

Concurrent negligence. Souběžná nedbalost. Spočívá v nedbalosti dvou nebo více osob, která působí společně, nikoli nezbytně z hlediska času, nýbrž z hlediska následku tím způsobem, že vyvolává jedinou nedělitelnou škodu. *Travelers indemnity Co. v. Towbridge*, Com. Pl., 38 Ohio Misc. 55, 311 N.E.2d 901, 905. *Viz také* Comparative negligence; Concurrent tortfeasors; Contributory negligence.

Concurrent power. Souběžná pravomoc. Pravomoc Kongresu nebo zákonodárných sborů jednotlivých států USA vydávat zákony v téže oblasti, každá působící nezávisle na druhé

Concurrent sentences. Souběžné rozsudky. Dva nebo více výměrů trestu odnětí svobody, z nichž všechny nebo část z nich jsou vykonávány současně a vězeň má být propuštěn po vypršení nejdějšího trestu. *State ex rel. Lillemo v. Tahash*, 280 Minn. 176, 159 N.W.2d 99, 102. Existence jednoho platného odsouzení může učinit zbytečným přezkoumání dalších odsouzení, pokud byly vyneseny souběžné rozsudky. *U.S. v. Montemayor*, C. A. Tex., 703 F.2d 109, 114.

Concurrent tortfeasors. Souběžní pachatelé. Ti, jejichž na sobě nezávislá nedbalostní jednání se v určitém okamžiku spojila nebo střetla a způsobila škodu třetí straně. *Radford–Shelton & Associates Dental Laboratory, Inc. v. Saint Francis Hospital, Inc.*, Okl. App., 569 P.2d 506, 509. *Viz také* Comparative negligence; Concurrent negligence.

Concurring opinion. Separátní votum. Samostatný názor, vyjádřený jedním nebo více soudci, který souhlasí s rozhodnutím většiny soudců, ale uvádí vlastní důvody tohoto rozhodnutí. *Viz také* Concur.

Concurso. V právu Louisiany je to pojmenování žaloby nebo soudního opatření, které mají umožnit věřitelům prosadit své nároky proti insolventnímu nebo zkrachovalému dlužníku. Soudní spor nebo možnost

soudního sporu mezi různými věřiteli, uplatňujícími nárok na podíl z majetku, jehož účelem je shromáždit v jedné účetní evidenci všechny, kdo uplatňují nárok na majetek.

Concursus. Souběh; srážka. V kontinentálním právu kolize, jako např. *concursum creditorum*, kolize věřitelů. Souběh, jako např. *concursum actionum*, souběh žalob. Řízení v Louisianě, podobně *interpleader* (viz tam).

Concussio. Zastrasování. V kontinentálním právu trestný čin vydírání pod pohrůzkami násilí.

Concussion. Zastrasování; ořes. V kontinentálním právu nezákonné přinucení druhého pod pohrůzkami násilí vydat něco cenného. Liší se od loupeže, neboť v případě loupeže je věc odňata násilím, zatímco u zastrašování je získána pod hrozbou násilí.

Ztráta nebo změna vědomí v důsledku přímého vnitřního poranění hlavy.

Concedit. V církevním právu označení obhajoby, předložené stranou ve sporu u církevního soudu, v níž se uvádí, že zemřelý pořídil poslední vůli, která je předmětem sporu, a že byl při smyslech.

Condemn. Odsoudit; prohlásit nepoužitelným; zabavit. Soudně rozhodnout nebo odsoudit. Shledat nebo prohlásit vinným; zejména ve vztahu k vynesení rozsudku smrti za hrdelní zločin. Prohlásit budovu, loď atd. za nevhodné k bydlení, užívání nebo obsazení. Rozhodnout (u námořního soudu), že loď je kořistí nebo že je neschopná provozu. Odejmout či vyvlastnit majetek pro veřejné účely při vyvlastnění. *Viz také* Condemnation.

Condemnation. Odsouzení; prohlášení něčeho za nepoužitelné nebo propadlé. Proces odnětí soukromého vlastnictví pro veřejné účely cestou vyvlastnění. Za takové odnětí musí být vlastníkovi vyplacena „spravedlivá náhrada“ (V. Dodatek k Ústavě USA). *Viz také* Constructive taking; Damages; Eminent domain; Expropriation; Just compensation; Public use; Similar sales; Taking.

Námořní právo. Soudní nález nebo rozsudek příslušného soudu, jednajícího *in rem*, kterým: (1) se prohlašuje, že loď, která byla zajata na moři jako kořist, byla zabráná po právu a lze s ní nakládat jako s kořistí; nebo (2) že majetek, který byl zabrán pro údajné porušení daňových předpisů, předpisů o neutralitě, plavebních předpisů atd., byl zabrán po právu a z tohoto důvodu propadá vládě; nebo (3) že loď, která je předmětem zkoumání, je neschopná plavby a nebezpečná.

Civilní právo. Soudní nález nebo rozsudek, který odsuzuje někoho, aby něco udělal, poskytl nebo zaplatil, nebo kterým se prohlašuje, že jeho nárok nebo domnělé právo jsou bezdůvodné. *State v. Harr*, 24 Tenn. App. 298, 143 S.W.2d 893, 895.

Excess condemnation. Nepřiměřené vyvlastnění. Vyvlastnění majetku, který nebyl pro veřejné účely nezbytně nutný, nebo vyvlastnění většího majetku, než je nutný pro veřejné účely.

Inverse condemnation. Nepřímé vyvlastnění. Vyvlastnění pozemku blízko parcely, v důsledku čehož parcela ztratí mnoho ze své hodnoty. V takovém případě je parcela ve skutečnosti nepřímo vyvlastněna a majitelé musí být vyplacena spravedlivá náhrada, i když formální řízení o vyvlastnění ve skutečnosti proti této parcele neproběhlo.

Quick condemnation. Rychlé vyvlastnění. Podle tohoto řízení přebírá městský úřad okamžitě držbu vlastnickova majetku za spravedlivou náhradu, která je odhadnuta a zajištěna smluvně, dokud nebude vyčíslena skutečná náhrada.

Condemnation money. Kondemnační obnos. Dřívější termín pro náhradu škody, k jehož zaplacení byl odsouzen (*condemned*) účastník, který prohrál spor; někdy byla jednoduše nazývána „condemnation“ (kondemnační).

Condemnee. Vlastník majetku, odňatého vyvlastněním.

Condemner. Subjekt, který odnímá majetek cestou vyvlastnění.

Condictio. Žaloba. V římském právu obecné pojmenování pro žaloby osobní povahy (*in personam*), založené na povinnosti dát nebo konat určitou a přesně vymezenou věc nebo službu. Liší se od žalob věcných (*in rem, vindicationes*), tedy žalob na zajištění vlastnického práva k věci znovunabytím (nebo uchováním) její držby proti nároku druhé strany.

Condictio certi. Žaloba na vydání určité věci. Žaloba, která se opírá o příslib poskytnout věc, je-li tento příslib nebo závazek určitý (*si certa sit stipulatio*).

Condictio ex lege. Žaloba ze zákona. Žaloba, která se uplatní v případě nároku, kterému zákon poskytl ochranu, ale nestanovil příslušnou formu žaloby.

Condictio indebitati. Žaloba při splnění nedluhu. Žaloba, směřující ke znovunabytí něčeho, co žalobce dal nebo zaplatil zalovanému omylem a co nebyl povinen dát nebo zaplatit, fakticky ani právně.

Condictio rei furtivae. Žaloba na vrácení odcizené věci. Žaloba, směřující ke znovunabytí odcizené věci, a to proti zloději samotnému nebo proti jeho dědici.

Condictio sine causa. Žaloba pro obohacení. Žaloba ve prospěch osoby, která dala nebo přislíbila věc bez příčiny (*sine causa*).

Conditio. Lat. Podmínka.

Conditio beneficialis, quae statutum construit, benigne secundum verborum intentionem est interpretanda; odiosa autem, quae statutum destruit, stricte secundum verborum proprietatem accipienda. Podmínka prospěšná, která vytváří status, by měla být vykládána výhodně, podle významu slov; ale podmínka, která ničí status, je protivrátá a měla by být vykládána přísně podle litery slov.

Conditio dicitur, cum quid in casum incertum qui potest tendere ad esse aut non esse, confertur. O podmínku se jedná, závisí-li něco na nejisté události, která může, ale nemusí nastat.

Conditio illicita habetur pro non adjecta. Podmínka nedovolená se považuje za nepřipojenou.

Condition. Podmínka. Budoucí a nejistá událost, na jejímž uskutečnění závisí existence povinnosti, nebo taková událost, která podřizuje existenci smluvního závazku určité budoucí události. Ustanovení, které činí účinek právní listiny závislým na nejisté události. Viz také Constructive condition; Contingency; Contingent; Proviso.

Doložka ve smlouvě či dohodě, jejímž účelem je pozastavit, odvolat nebo pozměnit základní povinnost nebo, v případě poslední vůle, pozastavit, odvolat nebo pozměnit odkaz. Výhrada, překážka či omezení upravu-

jící nebo rušící původní úkon, s nímž jsou spojeny; událost, skutečnost ap., která je nutná pro vznik nějaké jiné události nebo skutečnosti, třebaže není její příčinou; předpoklad; výhrada.

Výhrada či omezení, připojené k převodu nemovitosti, ve kterém se stanoví, že v případě, že nastane či nenastane určitá událost, nebo v případě, že postupitel nebo postupník učiní nebo opomene učinit určitý úkon, pak právo k nemovitosti započne, bude rozšířeno nebo zrušeno.

„Podmíněné právo k pozemku“ vzniká, je-li zřízeno právo k pozemku *in fee simple* (plnoprávné vlastnictví, viz *tam*) či jinak, s připojenou výslovnou výhradou nebo podmínkou, při jejímž splnění nebo naopak porušení poskytnuté právo započne, bude rozšířeno či zrušeno.

V pojišťovací hantýrce jsou tak označovány podmínky na tiskopise pojištné smlouvy, které slouží obecně k omezení rizika nebo odpovědnosti nebo ukládají různé podmínky vyžadující součinnost pojištěného.

Způsob nebo stav bytí; stav nebo situace; základní kvalita; vlastnost; atribut; status či postavení.

Kontinentální právo. Kontinentální právo zná následující druhy podmínek:

Podmínka nahodilá (*casual*) závisí na náhodě a její splnění není nikterak v moci oprávněného či povinného. Civ. Code La. (Civil Code of Louisiana – Občanský zákoník Louisiany) čl. 2023.

Podmínka smíšená (*mixed*) závisí současně na vůli jedné ze stran i na vůli třetí osoby, případně na vůli jedné ze stran a také na nahodilé události. Civ. Code La. (Civil Code of Louisiana – Občanský zákoník Louisiany) čl. 2025.

Podmínka potestativní (*potestative*) činí splnění smlouvy závislým na události, přičemž je v moci jedné nebo druhé smluvní strany, aby ji přivedla či překazila. Civ. Code La. (Civil Code of Louisiana – Občanský zákoník Louisiany) čl. 2024.

Podmínka rozvazovací (*resolatory, dissolving*), je-li splněna, působí zrušení povinnosti a nastoluje takový stav věci, jako by povinnost neexistovala. Nepozastavuje splnění povinnosti. Pouze zavazuje oprávněného, aby navrátil, co obdržel, nastane-li událost v podmínce stanovená. Civ. Code La. (Civil Code of Louisiana – Občanský zákoník Louisiany) čl. 2045.

Podmínka odkládací (*suspensive*) závisí na budoucí či nejisté události nebo na události, která skutečně nastala, aniž to bylo stranám dosud známo. V prvním případě závazek může být plněn teprve až po události; ve druhém případě účinky závazku nastanou ode dne, kdy byla uzavřena smlouva, ale plnění nemůže být vymáháno, dokud událost není známa. Civ. Code La. (Civil Code of Louisiana – Občanský zákoník Louisiany) čl. 2043; *New Orleans v. Railroad Co.*, 171 U.S. 312, 18 S.Ct. 875, 43 L. Ed. 178. Podmínka, která zabraňuje, aby nastaly účinky smlouvy dříve, než byla splněna.

Třídění. Podmínky jsou buď výslovné (*express*) nebo předpokládané (*implied*), ty první jsou včleněny výslovně do listiny, dohody, nájemní smlouvy, zřízení práva k pozemku; v případě těch druhých lze dovodit či předpokládat ze zákona, z povahy obchodu nebo z chování stran, že jsou považovány za součást ujednání, třebaže nejsou výslovně uvedeny.

Jsou podmínky možné (*possible*) nebo nemožné (*impossible*): ty první mohou být za obvyklého běhu událostí splněny; ve druhém případě je vzhledem k zákonům přírody nebo lidským možnostem vyloučeno, aby byly kdy splněny.

Jsou podmínky zákonné (*lawful*) nebo nezákonné (*unlawful*): o zákonné podmínky jde, jestliže jejich podstata není v porušení nějaké normy, pravidla nebo zásady; o podmínky nezákonné jde, jestliže jejich splnění zákon nedovoluje.

Jsou podmínky souhlasné (*consistent*) nebo neslučitelné (*repugnant*): ty první jsou v harmonii a shodě s ostatními částmi obchodu; ty druhé popírají, anulují či neutralizují hlavní účel „smlouvy“. Neslučitelné podmínky jsou také nazývány „nesmyslnými“.

Jsou podmínky kladné (*affirmative*) nebo záporné (*negative*). Kladné jsou podmínky, které spočívají v konání něčeho, například, že nájemce bude platit nájemné atd.; záporné podmínky spočívají v nekonání něčeho, například, že nájemce nepřevede užívací právo.

Jsou podmínky odkládací (*precedent*) nebo rozvazovací (*subsequent*). Podmínka odkládací je taková, která musí nastat nebo být splněna dříve, než může být právo k nemovitosti, s nímž je spojena, zřízeno nebo rozšířeno; je to taková podmínka, která musí být splněna dříve, než vznikne právo na ní závislé nebo je proveden na ní závislý úkon. Jiná skutečnost, než pouhé uplynutí času, která musí existovat nebo nastat dříve, než vznikne povinnost bezodkladného splnění závazku. U.S. v. Schaeffer, C. A. Wash., 319 F.2d 907, 911. „Podmínka odkládací“ je taková, která má být splněna dříve, než se smlouva stane účinnou, a která vyžaduje, aby nastala nějaká událost nebo byl proveden nějaký úkon dříve, než bude smlouva pro strany závazná; např. podle smlouvy o invalidním pojištění je pojištěný povinen předložit důkaz o invaliditě dříve, než bude pojistitel povinen zaplatit. *Sherman v. Metropolitan Life Ins. Co.*, 297 Mass. 330, 8 N.E.2d 892. Podmínka rozvazovací je podmínka, která je připojena k již zřízenému právu k půdě a jejím plněním je právo udržováno a pokračuje, zatímco jejím opomenutím či neplněním je zrušeno; nebo je to podmínka, která se vztahuje k budoucí události; nastane-li, přestává druhá strana být vázána povinností, rozhodne-li se podmínky využít. *Co. Litt. 201*; *Caroll's Ex'r*, 248 Ky. 386, 58 S.W.2d 670, 672.

Podmínka rozvazovací zbavuje závazku, který již vstoupil v platnost, je-li její splnění opomenuto; ustanovení dávající jedné straně právo zbavit se závazku a povinnosti jej splnit, jestliže druhá strana opomene splnit podmínku, např. předložit spor rozhodčímu. Ve vlastnickém právu podmínka, která způsobuje zrušení práva užívat půdu v důsledku opomenutí splnit, jako v případě podmíněného plnoprávného vlastnictví (*fee simple on condition, viz tam*). Ve smlouvě o pronájmu ustanovení dávající pronajímateli právo ukončit pronájem v důsledku opomenutí ze strany nájemce plnit podmínky. Podmínky mohou být také pozitivní (*positive*), vyžadující, aby nastala určitá událost nebo byl proveden úkon, a restriktivní (*restrictive*) nebo negativní (*negative*), které ukládají povinnost něčeho určitého se zdržet, jako např., aby nájemce nepřevedl nebo dále nepropachtoval nebo nepustošil půdu apod. Mohou být podmínky jednoduché (*single*), kopulativní neboli spojovací (*copulative*) nebo disjunktivní neboli rozdělovací (*disjunctive*). První druh podmínek vyžaduje provedení pouze jediné, výslovně uvedené věci. Druhý typ vyžaduje splnění různých úkonů či věcí; třetí typ vyžaduje provedení jedné nebo několika věcí.

Podmínky mohou být také nezávislé (*independent*), závislé (*dependent*) a vzájemné (*mutual*). O první druh se jedná, jestliže každá ze dvou podmínek musí být

splněna bez jakéhokoli vztahu ke druhé; k druhému druhu patří, jestliže splnění jedné podmínky není povinné, dokud není současně splněna podmínka druhá; k třetímu druhu patří, jestliže žádná ze stran nemusí splnit svou podmínku, ledaže druhá strana je připravena a ochotna splnit svoji, neboli, jinak řečeno, jestliže vzájemné závazky jsou cele uznány na obou stranách a každý je odkládací ve vztahu k tomu druhému.

Mohou být zaznamenány i následující druhy: podmínka kolaterální (*collateral*) vyžaduje provedení vedlejšího úkonu, který nemusí mít nutně vztah k hlavnímu předmětu smlouvy. Podmínka donucovací (*compulsory*) výslovně vyžaduje, aby bylo něco učiněno, např. aby nájemce zaplatil určitou částku peněz k určitému datu, jinak bude jeho nájemní smlouva neplatná. Souběžné (*concurrent*) podmínky jsou vzájemně závislé a mají být splněny ve stejné době neboli simultánně. Podmínka inherentní (*inherent*) se váže k pachtovnému, plynoucímu z pozemku, ke kterému je zřízeno právo užívání, či spíše k právu užívat půdu, ve vztahu k pachtovnému. *Francoiszké právo* zná tyto druhy podmínek:

Platí toto zvláštní rozlišení: (1) podmínka je *casuelle* (nahodilá), jestliže závisí na náhodě; (2) podmínka je *potestative* (potestativní), jestliže závisí na uskutečnění něčeho, co je v moci strany; (3) podmínka je *mixte* (smíšená, jestliže závisí částečně na vůli strany a částečně na vůli jiných; (4) podmínka je *suspensive* (odkládací), jestliže je jí budoucí či nejistá událost nebo současná, ale neznámá událost, při které se závazek stává účinným nebo přestává být účinným; (5) podmínka je *resolutoire* (rozvazovací), jestliže ruší závazek, který již jako takový platil.

Co je třeba rozlišovat. „Podmínku“ (condition) je třeba rozlišovat od omezení (*limitation*) v tom smyslu, že omezení může zničit ve prospěch třetího, který je tedy může využít, zatímco podmínky může využít pouze ten, kdo zřídil právo k půdě (*grantor*) nebo ti, kdo nastoupí na jeho místo. Omezení ukončuje právo k půdě, a to bez ujmouti se držby nebo uplatnění nároku, což neplatí u podmínky. Podmínka se liší také od podmíněného omezení (*conditional limitation*). Při určení, zda v případě práva k půdě je stanovena „podmínka“ nebo „podmíněné omezení“ platí pravidlo, že o omezení se jedná tehdy, když při svém vzniku je právo k půdě tak výslovně omezeno, že může trvat jen do té doby, než nastane podmínka, za které toto právo končí, zatímco v případě, kdy právo k půdě je výslovně zřízeno pod podmínkou, zákon umožňuje prodloužit je poté, co nastala nepředvídaná událost, ledaže ten, kdo zřídil právo k půdě, využije porušení podmínky a ujme se držby. Liší se také od *covenant* (zvláštního ujednání, smlouby), který může být učiněn oběma stranami, zatímco podmínku může stanovit pouze ten, kdo zřídil právo k půdě. Hlavní rozdíl mezi následnou podmínkou a *covenant* spočívá v prostředku nápravy při jejich porušení, kterým je v prvním případě odnětí práva k půdě a ve druhém případě pouze důvod k uplatnění náhrady škody. *Charge* (břemeno) je testamentární dispozice pozemkem s odkazem mimo vlastní podstatu. Břemeno, osobně zavazující obmysleného ve vztahu k odkázanému právu k pozemku, dává mu právo k pozemku podmíněně. Podmínka se dále liší od *remainder* (viz *tam*), neboť podmínka může způsobit zánik práva k půdě před jeho přirozeným ukončením, zatímco účinky *remainder* nemohou nastat před naplněním předchozího práva k půdě.

Conditional. Podmínečný; podmíněný. Takový, který závisí na podmínce nebo je udělen pod podmínkou.

Pokud jde o *conditional*: Acceptance; Appearance; Bequest; Contract; Delivery; Devise; Fee; Guaranty; Judgment; Legacy; Limitation; Obligation; Pardon; Privilege; Use and Zoning, viz tyto pojmy.

Conditional assault. Podmíněný útok. Zastrášující gesto, doprovázené slovy, která vyjadřují podmíněnou výhrůžku, např. „peníze nebo život“.

Conditional creditor. Podmíněný věřitel. V kontinentálním právu věřitel, mající budoucí právo žaloby nebo mající právo žaloby *in spe*.

Conditional indorsement. Viz Indorsement.

Conditional intent. Podmíněný úmysl. Úmysl udělat nebo neudělat něco, nastane-li určitá podmínka.

Conditionally privileged communication. Podmínečně důvěrné sdělení. Sdělení, které je v dobré víře učiněno o nějaké skutečnosti, na které má sdělující osoba zájem nebo ve vztahu k níž má povinnost, pokud je učiněno vůči osobě, která má korespondující zájem nebo povinnost, i když obsahuje něco, co by jinak bylo trestné. Cook v. East Shore Newspapers, 327 Ill. App. 559, 64 N.E.2d 751, 760. Základními prvky podmíněně důvěrného sdělení jsou dobrá víra, zájem získat podporu, sdělení, které je pro tento účel ve svém rozsahu omezeno, vhodná příležitost a sdělení vhodným způsobem vhodným osobám. Cook v. East Shore Newspapers, 327 Ill. App. 559, 64 N.E.2d 751.

Conditional payment. Podmíněná platba. Platba provedená pouze pod podmínkou, že bude něco provedeno. Obecně to znamená vyhrazení práva žádat platbu zpět, jestliže podmínka nenastane.

Conditional promise. Podmíněný příslib. Ve smluvním právu příslib něco vykonat, založený na podmínce, je považován za platnou protihodnotu (*consideration*, viz *tam*), i když podmínka nenastane.

Conditional release. Podmínečné zproštění závazku; podmíněné propuštění. Zproštění závazku, založené na nějaké podmínce, jejíž nesplnění znamená, že zproštění závazku se ruší. Tohoto výrazu může být použito také pro označení propuštění z vazby podle příslušných zákonů a předpisů a podle nařízení o komisi pro volnou vazbu. Humphrey v. Wilson, D. C. Mo., 281 F. Supp. 937, 941.

Conditional right. Podmínečné právo. Právo na něco, vázané na určitou podmínku, např. rodič má právo trestat dítě za podmínky, že potrestání je přiměřené.

Conditional sale contract. Smlouva o podmíněném prodeji. Forma kupní smlouvy, ve které si prodávající vyhrazuje vlastnické právo, dokud kupující nezplatí za zboží nebo pozemek; v okamžiku, kdy je podmínka splněna, přechází vlastnické právo na kupujícího. Takovou smlouvu upravuje Jednotný obchodní zákoník (Uniform Commercial Code) v § 9–105 (h). Viz také *Sale*.

Conditional sentence. Podmínečné odsouzení. Rozsudek ukládající trest odnětí svobody pro případ, že odsouzený nebude plnit podmínky podmíněného propuštění.

Conditional will. Podmíněná závěť. Poslední vůle, která je tak koncipována, že nabude účinnosti pouze tehdy, nastane-li určitá událost, která se stává odkládací podmínkou účinnosti poslední vůle. Methodist Church of Sturgis Inc. v. Templeton, 254 Miss. 197, 181 So.2d 129.

Conditiones quaelibet odiosae; maxime autem contra matrimonium et commercium. Všechny podmínky jsou protivné, zejména však ty, které jsou proti [k omezení] manželství a obchodu.

Condition of employment. Předpoklad pro zaměstnání. Kvalifikace vyžadovaná pro určité zaměstnání; okolnosti, za kterých může být poskytnuto a udrženo zaměstnání. Viz také *Probation*.

Conditions concurrent. Souběžné podmínky. Ve smluvním právu podmínky, které musejí být splněny oběma stranami současně; např. při prodeji za hotové jsou souběžnými podmínkami zaplacení zboží a jeho vydání. Viz také *Concurrent conditions*.

Conditions of sale. Podmínky prodeje. Podmínky, za kterých se prodává v aukci, obvykle psané či tištěné a vystavené v aukční síni v době prodeje.

Conditio praecedens adimpleri debet prius quam sequatur effectus. Podmínka odkládací musí být splněna dříve, než může nastat účinek.

Condominia. Kondominia. V kontinentálním právu spoluvlastnictví nebo omezená vlastnictví, jako např. *emphyteusis* (dočasný dědičný pacht), *superficies* (právo mít stavbu na cizím pozemku), *pignus* (smlouva o ruční zástavě), *hypotheca* (smlouva o zástavě), *usufructus* (právo požívání), *usus* (užívání), *habitatio* (právo bydlet v cizím bytě či domě). Byla to více než pouhá *iura in re aliena* (práva k věci cizí), neboť byla součástí *dominia* (práva vlastnického), i když obecně jsou rozlišována od *dominia* v úzkém slova smyslu.

Condominium. Kondominium; kondominát. Systém odděleného vlastnictví individuálních bytů v obytném domě s velkým počtem bytových jednotek. Vlastnické právo k nemovitosti, které znamená, že majitelé bytů mají právo společného užívání společných prostor a oddělené vlastnické právo k jednotlivým bytům, které jsou sériově označeny. Kaufman and Broad Homes of Long Island, Inc. v. Albertson, 73 Misc.2d 84, 341 N.Y.S.2d 321, 322. Jakožto právní titul k nemovitosti, spočívající v nedělitelném podílu k části nemovitosti spolu s odděleným plnoprávným podílem k jiným částem stejné nemovitosti, je vlastnictví typu kondominia v podstatě sjednocením dvou právních titulů k nemovitosti v jednom: plnoprávného vlastnictví k bytu a společné držby společných prostor spolu s ostatními spoluvlastníky. Dutcher v. Owens, Tex., 647 S.W.2d 948, 949.

Pojetí kondominia v anglickém common law nezakouřeno a většina kondominii ve Spojených státech se vytvářela v souladu se zvláštními zákony. Jak je definováno v Uniform Condominium Act (Jednotný zákon o kondominiu) § 1–103(7), kondominium je: „Nemovitý majetek, jehož části jsou určeny k oddělenému vlastnictví a zbytek je určen ke společnému vlastnictví pouze majitelé těchto částí. O kondominium jde jen tehdy, jestliže nedělitelné podíly ve vztahu ke společným prostorům jsou svěřeny majitelům bytových jednotek.“ Viz také *Common elements*.
Srovn. Cooperative.

Condonación. Prominutí. Ve španělském právu prominutí dluhu buď výslovně, nebo mlčky učiněné.

Condonation. Prominutí; odpuštění.

Condonation. Prominutí; odpuštění. Podmínečné prominutí nebo odpuštění cestou pokračování v manželském

soužití nebo jeho obnovení; odpuštění prohřešku proti manželství, jehož se dopustil druhý a jež by zakládal důvod k rozvodu; podmínkou je, že se prohřešek nebude opakovat. Aby bylo možno uplatnit odpuštění při obhajobě v rozvodovém řízení, musí být svobodně, dobrovolně a nikoli pod nátlakem či lstí vyvolané. Odpuštění znamená dobrovolné prominutí prohřešku a projevuje se takovým chováním vůči viníkovi, jako by se byl prohřešku nedopustil. Wilson v. Wilson, 14 Ohio App.2d 148, 237 N.E.2d 421, 425. Prominutí bylo zrušeno v těch jurisdikcích, které uznávají rozvod „bez viny“.

Condone. Odpustit; prominout.

Conduce. Přispívat. Ve svém důsledku k něčemu přispět.

Conduct, v. Vést. Řídit; ovládat; mít vedení; udržovat v chodu; regulovat; obchodovat. Scholz v. Leuer, 7 Wash.2d 76, 109 P 2d 294, 301.

Conduct, s. Vedení; chování. Osobní vystupování; způsoby; způsob jednání; pozitivní či negativní čin.

Jednání či opomenutí a je doprovázející stav myslí nebo relevantní série jednání a opomenutí. Model Penal Code (Typový trestní zákoník) 1.13. Viz také *Disorderly conduct*; *Tortious*.

Conduct, estoppel by. Viz *Equitable estoppel*.

Conducti actio. Žaloba z nájemní smlouvy. V kontinentálním právu žaloba, kterou nájemce (*conductor*) může vznést proti pronajímateli (*locator*).

Conductio. Nájem. V kontinentálním právu nájem. Obvykle je tento výraz užíván ve spojení s výrazem *locatio*, pronájem. *Locatio et conductio* (někdy spojeno do složeného slova *locatio-conductio*), nájem a pronájem.

Conduct money. Cestovní výlohy. V anglické praxi peníze, vyplacené svědkovi, který byl předvolán k soudnímu přelíčení, k pokrytí přiměřených výdajů spojených s cestou do místa přelíčení, pobytem tam a s cestou zpět.

Conductor. Najímatel. V kontinentálním právu najímatel.

Conductor operarum. Objednatel. V kontinentálním právu osoba, která si najme jiného k provedení nějaké práce za stanovenou cenu.

Conductus. Předmět nájmu. Najatá věc.

Conduit concept. Metoda, kterou daňový zákon připoštlí při zdaňování některých právnických osob a jejich vlastníků. Tato metoda umožňuje, aby určité daňové prvky prošly právnickou osobou, aniž by ztratily svou identitu. Podle uvedené metody např. dlouhodobé kapitálové ztráty realizované obchodní společností, jsou zaúčtovány jako takové u individuálních partnerů. Tétož výsledku nelze dosáhnout, je-li právnickou osobou korporace (akciová společnost). Různé formy „conduit concept“ jsou použitelné v případě obchodních společností, trustů a korporací podle subkapitoly S (*Subchapter S Corporation*).

Cone. Konus. Prostor vytvořený proudem blízko ústí kaňonu, z balvanů, malých kamenů, štěrku, pisku a jiných úlomků.

Cone and key. Kužel a klíč. Ve starém anglickém právu mohla žena ve věku 14 či 15 let převzít péči o dům a obdržet *cone* (kužel) a *key* (klíč); to znamená vést účty a držet klíče. Podle lorda Cokea *cover and keye* (víko

a klíč) znamenalo, že žena v tomto věku již věděla, co v jejím domě by mělo být drženo pod zámekem.

Confarreatio. Manželská úmluva. V římském právu obětní obřad, prováděný osobami vysokého patricijského či kněžského stupně, vstupujícími do manželství, jehož účelem bylo svěřit manželovi moc (*manus*) nad manželkou; jinými způsoby dosažení téhož jsou *coemptio* (formální) a *usus mulieris* (neformální).

Confectio. Zhotovení; dokončení. Zhotovení a dokončení písemného dokumentu.

Confederacy. Konfederace; svazek; komplot. Spojení nebo spolčení dvou či více osob k provedení činu nebo k podpoře akce, které jsou zákonem nedovolené, nebo které, byť samy o sobě zákonné, se stávají nezákonnými, jsou-li předmětem komplotu. Obecněji je nazýváno „konspirace“.

Spolek či dohoda mezi dvěma či více nezávislými státy, kterou se spojují k obapolnému prospěchu, a podpora společných cílů. Pojem lze použít i na označení spolku takto vytvořeného s dočasným nebo omezeným cílem, jako je tomu v případě ofenzivní či defenzivní aliance; ale častěji je užíván pro označení takového politického spojení mezi dvěma nebo více nezávislými státy, kterým se vytváří ústřední vláda, vybavená určitými pravomocemi (převážně vnějšími) a jednající za několik států tvořících její složku, které si však ponechaly svrchované pravomoci v oblasti domácí politiky a některé další. Viz *Compact*; *Confederate states*; *Federal government*.

Confederate states. Konfederace amerických států. Svazek jedenácti států, vytvořený v roce 1861, který vedl válku proti Spojeným státům ve válce mezi státy neboli občanské válce.

Confederation. Konfederace; spolek. Svaz nebo dohoda pro vzájemnou podporu, zejména národů nebo států. Takové bylo např. uspořádání amerických kolonií během revoluce. Viz *Confederacy*.

Confederation articles. Viz *Articles of confederation*.

Conference. Konference; dohadování; asociace. Setkání několika osob za účelem porady, výměny názorů nebo odstranění neshod či sporů.

V praxi zákonodárných sborů, jestliže se sněmovny nemohou dohodnout na projednávaném návrhu zákona, každá z nich jmenuje „dohodovací“ výbor a výbory se sejdou a jednají spolu za účelem odstranění neshod, sladějí rozporné názory a dohadují se na kompromisu, který by byl oběma sněmovnami přijat.

Reprezentativní shromáždění církve; asociace atletických klubů.

Osobní setkání diplomatických zástupců dvou nebo více států, jehož účelem je učinit prohlášení a vyměnit si názory, a tak odstranit průtahy a nesnáze, vyskytující se při formálnějších průběhu jednání.

Confess. Přiznat; uznat. Připustit jako pravdivé; souhlasit. Přiznat pravdivost obvinění nebo obžaloby. Obvykle užíváno v souvislosti s obviněním z přečinu nebo trestného činu. Viz *Confession*.

Confessing error. Obhajoba dovolávající se omylu, přiznávající omyl.

Confessio. Lat. Doznání. *Confessio in judicio*, doznání učiněné v soudu nebo před soudem.

Confessio facta in judicio omni probatione major est. Doznání učiněné před soudem má větší účinek než jakýkoli důkaz.

Confession. Doznání; přiznání. Dobrovolná výpověď, kterou osoba obviněná ze spáchání trestného činu nebo přestupku sdělila jiné osobě a v níž doznává, že je vinna ze spáchání trestného činu, z něhož je obviněna, a odhaluje okolnosti činu nebo svého podílu a účasti na něm. Viz 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 3501.

Výpověď učiněná obžalovaným, doznávající jeho viny na spáchání trestného činu, z něhož je obžalován, a vylučující možnost rozumné domněnky o opaku. *People v. Anderson*, 236 Cal. App. 2d 419, 46 Cal. Rptr. 1, 7. Dobrovolná výpověď učiněná obžalovaným v trestním řízení v době, kdy v řízení nevyovídá, v níž se doznává k určitému jednání, které zakládá trestný čin, z něhož je obžalován; výpověď, která doznává jeho viny na tomto trestném činu, pokud je pravdivá. *People v. Beverly*, 233 Cal. App. 2d 702, 43 Cal. Rptr. 743, 749.

Doznání jsou v dokazování přípustná, jsou-li učiněna dobrovolně. 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 3501. Viz také *Interlocking confession*; *Involuntary confession*; *Interrogation*; *Oral confession*.

Ústavní ochrana. Viz *Escobedo rule*; *Mallory rule*; *Miranda rule*.

Klasifikace doznání. Doznání se dělí na soudní (*judicial*) a mimosoudní (*extrajudicial*). Soudní doznání jsou taková, která byla učiněna před smírčím (policejním) soudcem nebo před soudem v řádném řízení; patří sem i doznání učiněná v předběžném vyšetřování před smírčím (policejním) soudcem. Mimosoudní jsou učiněna mimo soud nebo vůči jakékoliv osobě, úřední či jiné, nikoli v průběhu soudního projednávání nebo vyšetřování. Viz také *Extrajudicial*.

O konkludentní (*implied*) doznání jde, jestliže žalovaný viny nedoznává, ale nepřímou jí připouští tím, že se dovolává milosrdenství soudu a žádá o mírný rozsudek. Nepřímé (*indirect*) doznání je takové, které lze vyvozovat z chování žalovaného. Nedobrovolné (*involuntary*) doznání je vyvoláno nadějí, slibem, strachem, násilím, mučením nebo výhrůžkami. *Lyons v. State*, 77 Okl. Cr. 197, 138 P.2d 142, 148; *Lyons v. State*, 140 P.2d 248. Holé (*naked*) doznání je připuštění viny, které však není podepřeno žádným důkazem o spáchání trestného činu. Dobrovolné (*voluntary*) doznání je takové, které je učiněno spontánně osobou obviněnou z trestného činu, bez vlivu nějaké vnější zneklidňující příčiny, a které zejména není ovlivněno či vynuceno násilím, výhrůžkami nebo sliby. Je to výsledek absolutně svobodné a neomezené volby toho, kdo je činí, *Interest of Ruth*, 239 Pa. Super. 453, 360 A.2d 922, 923; a je učiněno s plnou znalostí povahy a následků doznání. *Martinez v. State*, Okl. Cr., 496 P.2d 416, 421. Pokud jde o kritéria užívaná při posuzování dobrovolnosti, viz 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 3501(b).

Soudní doznání (doznání před soudem) je doznání viny nebo nějaké podobné jednání či chování se u soudu nebo při soudním řízení. *People v. Telio*, 1 Ill. App.3d 526, 275 N.E.2d 222, 226.

Nutno rozlišovat od připuštění (*admission*). Doznání je výpověď, doznávající nebo uznávající všechny skutečnosti, nutné pro usvědčení z trestného činu. Připuštění je naproti tomu uznáním skutečnosti, resp. skutečností směřujících k prokázání viny, které však neobsahuje doznání všech podstatných prvků trestného činu. *Gladden v. Unsworth*, 9th Cir., 396 F.2d 373, 375 n. 2;

People v. Fitzgerald, 56 Cal. 2d 855, 861, 17 Cal. Rptr. 129, 132, 366 P.2d 481, 484.

Confession and avoidance. Přiznání a zbavení účinku. Obhajoba, která je na něm založena, doznává a přiznává pravdivost skutkových tvrzení v žalobě nebo v obžalovacím spise, buď výslovně nebo mlčky, ale poté přechází k tvrzení nových okolností, které směřují ke zbavení přiznaných skutečností jejich obvyklého právního účinku, neboli k jejich zneškodnění, neutralizaci či anulování. *Sievers v. Brown*, 216 Miss. 801, 63 So.2d 217, 219.

Confession of defense. Přiznání důvodů obhajoby. V anglické praxi, uvedl-li žalovaný důvod obhajoby, který tu byl od počátku jednání, mohl žalobce oznámit, že tuto obhajobu přiznává, a přijmout rozsudek ve prospěch nákladů, které mu vznikly až do doby takového přednesu, nebylo-li nařízeno jinak. Takový postup je nyní obsoletní.

Confession of judgment. Viz *Cognovit judgment*; *Judgment*.

Confesso, bill taken pro. V praxi ekvity (soudů spravedlnosti) poučení, které vydává kancléřský soud, nepodává-li žalovaný žalobní odpověď, že žalobce může získat takový rozsudek, jaký zaručují žalobní důvody jím uvedené.

Confessor. Zpovědník. Kněz, který v rámci duchovního poslání přijímá přiznání hříchů a vyslovuje jejich odpuštění. V common law nepatřila tajemství zpovědnice k důvěrným (privilegovaným) sdělením, ale jsou jako taková klasifikována v zákonech, soudních rozhodnutích a výnosech ve většině států. Viz *Confidential communication*.

Confessoria actio. Lat. Žaloba proti vlastníkovu služebné věci. V kontinentálním právu žaloba k vymáhání služebnosti.

Confessus in iudicio pro iudicato habetur, at quodammodo sua sententia damnatur. Kdo uzná žalobní nárok, jako by sám nad sebou vynesl rozsudek.

Confide. Svěřit. Synonymum slova *trust* (svěřit); znamená skládat důvěru v někoho, svěřit někomu do opatrování, věnovat svou důvěru někomu.

Confidence. Důvěra. Víra; spolehnutí; důvěrnost. Spolehnutí se na uvážlivost druhého. Při sestavování závěti se toto slovo považuje za zvlášť vhodné při vytvoření *trustu* (svěřenské správy).

Confidence game. Napálení; podvod. Získání peněz nebo majetku prostřednictvím nějakého triku, úskoku nebo podvodným jednáním, při němž je zneužito důvěry, kterou oběť vkládá do podvodníka. Prvky trestného činu „podvodu“ jsou: (1) oběti jsou vylíčeny úmyslné falešné údaje o nějaké skutečnosti, (2) s vědomím toho, že jde o falešné údaje, (3) s úmyslem, aby se oběť spolehla na falešné údaje, (4) falešné údaje jsou sděleny s úmyslem získat důvěru oběti a tím také její peníze a majetek, (5) této důvěry je pak ze strany podvodníka zneužito. *U.S. v. Brown*, D. C. App., 309 A.2d 256, 257.

Pro rozlišení mezi falešnou záminkou a podvodem viz *False pretenses*. Viz také *Flim-Flam*.

Confidential. Důvěrný. Svěřený v důvěře jinému nebo pověřený tajnými záležitostmi; určený k tomu, aby byl držen v důvěrnosti či udržován v tajnosti. Důvěrně sdělený.

Confidential communication. Důvěrné sdělení. Důvěrná (privilegovaná) sdělení, jako např. sdělení mezi manželi, lékařem a pacientem, advokátem a klientem, zpovědníkem a kajčím atd. Důvěrné sdělení je výpověď učiněná za okolností, které nasvědčují tomu, že sdělení bylo určeno pouze uším příslušné osoby; takže, je-li sdělení učiněno v přítomnosti třetí strany, její přítomnost není nezbytná, pak není důvěrné. *Touma v. Touma*, 140 N. J. Super. 544, 357 A.2d 25, 28. V řízení u federálních soudů USA je na taková důvěrná sdělení aplikováno právo jednotlivých států. *Fed. Evid. R. (Federal Rules of Evidence — Federální pravidla pro dokazování) 501. Viz také Confidentiality*; *Privileged communications*.

Confidentiality. Důvěrnost. Stav nebo vlastnost důvěry; to, co je pokládáno za soukromou věc, nikoli věc ke zveřejnění.

Confidential relation. Vztah důvěry. Je to zvláštní vztah, který existuje mezi klientem a advokátem, zástupcem a zastoupeným, lordem a tenantem, rodičem a dítětem, poručníkem a svěřencem, zůstavitelem a dědicem, manželem a manželkou, správcem (trustee, *viz tam*) a oprávněnými z trustu (cestou que trust, *viz tam*), exekutory či správci pozůstalosti a věřiteli, legatáři nebo podílčníky, zmocnitelem a zmocněncem, a mezi společníky nebo spoluvlastníky. V těchto a podobných případech zákon, aby zabránil nepatřičné výhodě plynoucí z neomezené důvěry nebo smyslu pro povinnost, které takový vztah přirozeně vytváří, vyžaduje nejvyšší míru dobré víry ve všech transakcích mezi účastníky. Vztah důvěry není omezen na určité specifické svazky mezi účastníky. Objevuje se, jestliže okolnosti nasvědčují tomu, že účastníci nejednají za rovných podmínek, nýbrž na jedné straně je dominující vliv nebo naopak na druhé straně je slabost, závislost nebo ospravedlnitelná důvěra. Pouhá existence příbuzenství sama o sobě nezakládá takový vztah. Patří sem každá forma vztahu mezi účastníky, kde je založena důvěra jednoho k druhému a kde jeden spoléhá na druhého a jedná jeho prostřednictvím a sám se nedopustí žádné zpronevěry. *Peckham v. Johnson*, Tex. Civ. App., 98 S.W.2d 408, 416.

Má se za to, že otázka důvěrných vztahů vyvstane, jestliže se mezi dvěma osobami vytvoří takový vztah, v němž na jedné straně spočívá důvěra a strana druhá má vliv, který přirozeně z této důvěry vyplývá, přičemž dojde ke zneužití této důvěry nebo uplatnění tohoto vlivu k získání výhody na úkor důvěřující strany. Viz také *Fiduciary or confidential relation*.

Confinement. Omezení. Stav, kdy je někdo omezen; zavřen; uvězněn; zadržen v trestním řízení. Může to být omezování morální nebo fyzické, a to hrozbami násilí i skutečným násilím nebo fyzickým omezením osoby. Viz také *Commitment*; *solitary confinement*.

Confirm. Upevnit; potvrdit správnost. Dokončit nebo prosadit něco, co bylo právně neúčinné nebo nejisté; ratifikovat to, co bylo učiněno bez oprávnění nebo nedostatečně. Ustálit či zajistit; dát nové ujištění o pravdě či jistotě; odstranit vzniklou pochybnost; schválit. Viz také *Confirmation*.

Confirmare est id firmum facere quod prius infirmum fuit. Povrdit správnost znamená učinit jistým to, co předtím jistým nebylo.

Confirmare nemo potest prius quam ius ei acciderit. Nikdo nemůže potvrdit správnost dříve, než mu vznikne právo.

Confirmatio. Převedení práva k nemovitosti na druhého, který ji má v držbě nebo má k ní nějaké jiné právo, v důsledku čehož je zrušitelné právo k nemovitosti učiněno jistým a nezrušitelným, nebo kterým je specifické právo k nemovitosti zvětšeno či rozšířeno.

Confirmatio chartarum. Lat. Potvrzení výsadních práv; zákon vydaný Eduardem I., kterým byla Magna Charta Libertatum (Velká listina svobod) prohlášena za součást common law; všechna soudní rozhodnutí, která s ní byla v rozporu, byla prohlášena za neplatná; bylo nařízeno, aby její kopie byly zaslány do všech katedrálních kostelů a čteny dvakrát do roka lidu; těm, kdo by slovem či skutkem nebo radou jednali s ní v rozporu nebo ji jakkoli porušovali, hrozila exkomunikace. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 128.

Confirmatio crescens. Potvrzení rozšiřující. Rozšiřující potvrzení; takové, které rozšiřuje právoplatné právo k půdě (*estate*).

Confirmatio diminuens. Potvrzení zužující. Potvrzení, které směřuje a slouží ke zmenšení a omezení služeb, k nimž je tenant povinován, a které působí jako zproštění části služeb.

Confirmatio est nulla ubi donum praecedens est invalidum. Potvrzení je neplatné, je-li neplatné darování, které mu předchází.

Confirmation. Potvrzení. Odpadnutí původní neplatnosti. Smlouva nebo písemný záznam o ní, kterou to, co bylo nejisté, těžko prokazatelné, neplatné, neúčinné nebo by mohlo být anulováno, je ratifikováno, stává se platným a závazným, jistým a nezrušitelným. Dát formální souhlas. Akt či proces potvrzení. Viz také *Approval*; *Ratification*; *Verification*.

Převedení práva k půdě nebo práva *in esse*, kterým se zrušitelné právo k půdě stává jistým a nezrušitelným nebo kterým se specifické právo k půdě zvětšuje.

Ratifikace nebo schválení aktů exekutivy zákonodárným sborem nebo jednou jeho komorou. Jmenování významných úředníků USA do funkcí prezidentem vyžadují ke své platnosti schválení nadpoloviční většinou Senátu a mezinárodní smlouvy musí být schváleny dvoutřetinovou většinou Senátu. Čl. II § 2 Ústavy USA.

Formální zápis, vydaný zákazníky nebo dodavateli společnosti jejímu nezávislému auditorovi, potvrzující výši vykazovaných částek, které mají být přijaty či vyplaceny. Tento potvrzení bylo původně zasláno auditorem zákazníkovu.

V případě úpadku se jedná o soudní schválení postupu podle kapitoly 11, 12 nebo 13 zákona o úpadku (*Bankruptcy Code*).

Confirmation of sale. Potvrzení prodeje. Potvrzení soudně nařízeného prodeje soudem, který jej nařídil, znamená buď jeho oznámení (obvykle zaprotokolováním příkazu), nebo soudní schválení lhůt, ceny a podmínek prodeje.

Confirmatio omnes supplet defectus, licet id quod actum est ab initio non valuit. Potvrzení odstraňuje všechny nedostatky, i když to, co bylo učiněno, nebylo zpočátku platné.

Confirmatio perficiens. Potvrzení, které činí bezprávný a zrušitelný titul platným nebo činí podmíněné právo k nemovitosti absolutním.

Confirmat usum qui tollit abusum. Kdo odstraní zneužití, činí platným užití.

Confirmavi. Lat. Potvrdil jsem. Důrazné slovo, užívané kdysi při právních úkonech, jimiž se něco stvrzovalo.

Confirmed credit. Potvrzený úvěr. V obchodním právu znamená, že úvěr musí nést přímý závazek agentury, která podniká na finančním trhu prodávajícího. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník), § 2—325.

Confirnee. Ten, kdo je uveden v listině o potvrzení (*confirmation*, viz tam) jako příjemce.

Confirming bank. Banka, potvrzující úvěr. Banka, která se zaručuje buď za to, že sama proplatí úvěr již poskytnutý jinou bankou, nebo že takový úvěr bude proplacen vystavitelem nebo třetí bankou. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník), § 5—103.

Confirmor. Ten, kdo je uveden v listině o potvrzení (*confirmation*, viz tam) jako dárce.

Confiscable. Zkonfiskovatelný; zabavitelný. Připouštějíci konfiskaci nebo vhodný ke konfiskaci; podléhající zabavení.

Confiscare. Zabavit. V kontinentálním a starém anglickém právu zabavit; uplatnit právní nárok nebo přinést do fisku neboli státní pokladny.

Confiscate. Zabavit; zkonfiskovat. Odejmut vlastnictví pro potřeby vlády; prohlásit vlastnictví za propadlé ve prospěch veřejnosti; zabavit a prohlásit soukromé vlastnictví za propadlé ve prospěch veřejného užívání. Zabrat majetek nepříteli v době války. Viz také *Confiscation*; *Forfeiture*.

Confiscation. Konfiskace; zabavení. Akt zkonfiskování. Zabavení soukromého vlastnictví vládou bez odškodnění vlastníka, často jako důsledek odsouzení za trestný čin nebo proto, že držba nebo užívání majetku byly v rozporu s právem. Ustanovení o řádném procesu zakazují zabavení majetku bez náhrady s výjimkou případu, kdy byl majetek odňat při platném výkonu státní moci. Viz také *Condemnation*; *Confiscate*; *Eminent domain*; *Expropriation*; *Forfeiture*; *Seizure*.

Confiscation acts. Konfiskační zákony. Zákony Kongresu USA, vydané během občanské války (1861 a 1862), které měly posílit vládu při výkonu válečných pravomocí a pomoci jí potlačit povstání. Opravňovaly k zabavení, odsouzení a propadnutí „majetku, kterého bylo použito k povstaleckým účelům“.

Confiscation cases. Konfiskační spory. Pojmenování pro skupinu patnácti právních sporů o platnost a interpretaci konfiskačních zákonů Kongresu, které rozhodoval Nejvyšší soud USA v roce 1868. 7 Wall. 454, 19 L. Ed. 196.

Confiscatory rates. Konfiskační poplatky. Pokud jde o veřejně prospěšné společnosti, jsou to poplatky, které neposkytují výnos přiměřený hodnotě majetku v době, kdy je užíván pro veřejné služby; poplatky, které neposkytují čistý výnos, dostatečný k zachování vlastnictví veřejně prospěšné společnosti a přilákání nezbytného kapitálu, který by mu umožnil zhostit se veřejných povinností.

Confisk. Konfiskovat. Starý tvar slova *confiscate*.

Confitens reus. Přiznávající se viník. Obviněná osoba, která přiznává svou vinu.

Conflicting evidence. Protichůdné důkazy. Důkazy navržené žalobcem a žalovaným nebo vyšetřovatelem a obviněným, které jsou rozporné a nemohou být uvedeny v soulad.

Conflict of authority. Kolize autorit. Rozpor mezi dvěma či více soudy (zpravidla soudy poslední instance) v nějaké zásadní právní věci nebo v otázce aplikace zákona. Může znamenat i disparitu názorů na případ. Viz také *Choice of law*; *Conflict of law*.

Conflict of interest. Konflikt zájmů. Pojem užívaný v souvislosti se vztahem státních úředníků a zmocněnců k záležitostem jejich soukromých zájmů nebo zisků. Etické problémy s tím spojené upravují ve většině jurisdikcí zákony a na federální úrovni federální zákony. Kodex profesionální odpovědnosti (Code of Professional Responsibility) a Typová pravidla profesionálního chování (Model Rules of Professional Conduct) stanoví pravidla pro skutečné či potenciální konflikty zájmů mezi advokátem a klientem. Obvykle, je-li užit v souvislosti s návrhem na vyloučení státního úředníka z výkonu povinností, kterými byl pověřen, pojem „konflikt zájmů“ označuje střet mezi veřejným zájmem a soukromým finančním zájmem příslušného jedince. Gardner v. Nashville Housing Authority of Metropolitan Government of Nashville and Davison County, Tenn., 3 A. Tenn., 514 F.2d 38, 41. Situace, ve které ohled na jednu povinnost vede k zanedbání povinnosti jiné. U.S. v. Miller, C. A. Mass., 463 F.2d 600, 602.

Konflikt zájmů vzniká, když osobní nebo finanční zájem vládního zaměstnance je nebo se zdá být v rozporu s jeho služební odpovědností. 18 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) § 203 an.

Conflict of laws. Kolize zákonů. Neslučitelnost nebo rozdílnost zákonů různých států USA nebo různých zemí, vyskytující se v případě osob, které nabyly práv, získaly povinnosti, utrpěly újmu či škodu nebo uzavřely smlouvy na území dvou nebo více jurisdikcí. Odtud právní odvětví (mezinárodní právo soukromé), které vzniklo díky rozmanitosti zákonů různých národů, států či jurisdikcí při jejich aplikaci na práva a právní prostředky ochrany a které urovnává jejich inkonzistenci nebo rozhoduje, které právo nebo systém je třeba použít v určitém případě, nebo určuje stupeň právní síly, který má být přiznán zákonu jiné jurisdikce (podle něhož příslušné úkony a práva vznikly) buď v případě, že se liší od domácího práva, nebo tehdy, když domácí právo mlčí nebo není na daný případ výlučně použitelné. Restatement, Second, Conflicts of Law, 2. Viz také *Center of gravity doctrine*; *Choice of law*; *Grouping of contracts*; *Kilberg doctrine*; *Lex celebrationis*; *Lex contractus*; *Lex fori*; *Lex loci*; *Lex loci celebrationis*; *Lex loci contractus*; *Lex situs*; *Lex solutionis*; *Lex validitatis*; *Renvoi doctrine*.

Conflict of personal laws. Kolize zvláštních zákonů. Pojem užívaný k označení kolize v rámci určitého státu USA, vznikající při aplikaci obecně platného práva na rasové a náboženské skupiny, které mají své vlastní zákony, např. kmenové zákony Indiánů.

Conformed copy. Upravená kopie. Přesný opis listiny, na němž jsou připsány vysvětlivky k věcem, které nemohly být nebo nebyly opsány; např. vlastnoruční podpis může být nahrazen na upravené kopii poznámkou, že listina byla podepsána osobou, jejíž podpis je na originále.

Conforming. Vyhovující. Podle předpisů o odbytu je zboží vyhovující neboli vyhovuje smlouvě, jestliže je v souladu se závazky podle smlouvy. U.C.C. (Uniform Commercial Code — Jednotný obchodní zákoník), § 2—106(2).

Conforming use. Vyhovující užívání. V souvislosti s vymezováním pásem a plánováním využití půdy je to takové užívání stavby, které odpovídá užívání, povolenému zvláštní pásmovou klasifikací pozemku. *Srovn.* Nonconforming use.

Conformity. Souhlas; soulad. Shoda ve formě, způsobu či užívání; dohoda; harmonie; shodnost.

Conformity Act or statute. Zákon o shodném řízení. Výraz, užívaný k označení zákona USA z 1. června 1982, c. 255, § 5, 17 Stat. 197, stanovícího, že postup, formy a způsoby řízení v civilních sporech jiných, než jsou spory podle ekvity a admiralty (*viz tam*), budou u federálních obvodních soudů přizpůsobeny co nejvíce postupům, formám atd., které jsou zavedeny v případě obdobných sporů u soudů toho státu USA, ve kterém jsou tyto federální obvodní soudy zřízeny. Po přijetí Federálních pravidel pro civilní řízení (Federal Rules of Civil Procedure), 28 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA), pozbyl Conformity Act účinnosti. Hydraulic Press Mfg. Co. v. Williams, White & Co., C.C.A. Ill. 1947, 165 F.2d 489.

Conformity, Bill of. Viz *Bill* (Equity pleading and practice).

Conformity hearing. Jednání ve věci shody rozsudku s pokyny soudu. Jednání, nařizené soudem ke zjištění, zda rozsudek nebo výnos, který podle jeho pokynu měla připravit vítězná strana, odpovídá rozhodnutí soudu. Soud obvykle poté, co učiní svá zjištění, dá pokyn vítězné straně, aby vyhotovila rozsudek či výnos ve shodě s jeho nálezem a rozhodnutím.

Confrairie. Fr. Bratrstvo. Ve starém anglickém právu bratrstvo, bratrství nebo spolek.

Confrères. Bratři; druzi. Bratři v klášteře; druzi ze stejného společenství.

Confrontation. Konfrontace. V trestním řízení má obžalovaný právo být „konfrontován se svědkem, vypovídajícím proti němu“. Toto právo podle VI. Dodatku k Ústavě USA spočívá v tom, že svědek je postaven tváří v tvář obžalovanému, aby obžalovaný mohl vznášet vůči svědkovi námitky nebo aby svědek mohl identifikovat obžalovaného; neznamená tedy jen to, že obžalovaný může svědky vidět, nýbrž představuje také ústavní právo podrobit je křížovému výslechu. Podstatou práva konfrontace je prakticky právo na křížový výslech. Davis v. Alaska, 415 U.S. 308, 94 S. Ct. 1105, 39 L. Ed.2d 347. Obžalovaný, který se chová nepřistojně, může však ztratit právo být přítomen v soudní síni a v důsledku toho i právo být konfrontován se svědkem. Illinois v. Allen, 397 U.S. 337, 90 S. Ct. 1057, 25 L. Ed.2d 353.

Confrontation clause. Viz *Confrontation*.

Confusio. Splynutí. V kontinentálním právu neoddělitelné smíšení majetku, patřícího různým vlastníkům; správně má být pojem omezen na slití tekutin, ale někdy je také užíván na slitiny kovů nebo jakékoli směsi, vytvořené neodstranitelným smíšením různých substancí. Liší se od *commixtio* (smíšení) tím, že v případě *commixtio* je oddělení možné, zatímco v případě *confu-*

sio možné není. 2 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 405.

Confusion. Splynutí; zmatení; záměna. Tento termín, jak je užíván v kontinentálním právu a ve složených pojmech odvozených od tohoto slovního základu, znamená smíchání nebo promíchání a je ekvivalentem pojmu „*merger*“ (sloučení), užívaného v common law. Smíchat či smíset tak, že věci nemohou být rozlišeny. Spangler Candy Co. v. Crystal Pure Candy Co., D. C. Ill., 235 F. Supp. 18, 27. Smíchání zboží dvou či více vlastníků tak, že samostatně zboží nemůže být identifikováno. Viz také *Commingle*.

Confusion of boundaries. Zmatení hranic. Název odvětví jurisdikce podle ekvity, které je zaměřeno na odhalování a uspořádání sporných, diskutovaných nebo nejistých hranic pozemků.

Confusion of debts. Splynutí dluhů. Obsoletní pojem, který označuje způsob zániku dluhu souběhem dvou postavení nebo proti sobě stojících práv k téže věci, vzájemně se anulujících, v jedné osobě. Může k němu dojít několika způsoby, například když se věřitel stane dědicem dlužníka nebo dlužník dědicem věřitele, nebo jeden či druhý vstupuje do postavení druhého nějakým jiným způsobem převodu.

Confusion of goods. Promíchání zboží. Nastává, když zboží patřící dvěma nebo více majitelům je do té míry promícháno, že vlastnictví každého z nich již nemůže být identifikováno, leda jako část masu podobného zboží. Johnson v. Convey, 1 Utah 2d 180, 264 P.2d 283. Viz také *Commingle*.

Confusion of rights. Splynutí práv. Splynutí postavení dlužníka a věřitele v jedné osobě. Účinek takového splynutí spočívá obecně v zániku dluhu. Baylor University v. Bradshaw, Tex. Civ. App., 52 S.W.2d 1094, 1101.

Confusion of titles. Splynutí právních titulů. Výraz kontinentálního práva, synonymum termínu „*merger*“ (splynutí) podle common law, kterého se používá v případě, když dva tituly k témuž vlastnictví splynou v jedné osobě.

Confute. Usvědčit. Prokázat, že něco je falešné, vadné nebo neplatné.

Con game. Napálení; podfuk. Podvod nebo plán, na základě něhož je osoba záměrně podvedena díky důvěře v toho, kdo podvádí. Viz také *Confidence game*; *Flim-flam*.

Congé. Fr. Propuštění; svolení odejít. Ve francouzském právu povolení, svolení, oprávnění, cestovní pas nebo povolení pro loď; také svolení vyzbrojit, vystrojit nebo řídit loď.

Congeable. Franc. pr. Přípustný. Právoplatný; dovolený.

Congé d'accorder. Svolení k dohodě. Svolení, které ve starém procesu pro vymáhání odstupného uděloval soud žalovanému, aby se dohodl se žalobcem.

Congé d'emparrer. Povolení lhůty k urovnání sporu (*licentia loquendi*). 3 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie).

Congé d'eslire. Svolení k volbě. Také psáno *congé d'élire*, *congé délire*. Svolení či povolení udělované britským panovníkem děkanovi a kapitule k volbě biskupa

v době uprázdnění jeho místa; nebo povolení k volbě opata nebo převora, udělovaná těm opatstvím nebo převorstvím, která byla založena králem.

Congenital. Vrozený. Předpoklad, existující od narození.

Congildones. V saském právu členové cechu.

Congius. Míra na tekutiny. Stará míra, obsahující asi galon a pintu (tj. asi čtyři a čtvrt litru, *pozn. překl.*).

Conglomerate. Konglomerát; konsorcium skupin nesoudrých podniků. Společnost, která rozšířila svou činnost získáním spolu nesouvisejících podniků ve velkých rozmanitých odvětvích průmyslu. Tyto zvláštní obchody jsou obvykle řízeny jedinou právní osobou.

Conglomerate merger. Vznik konglomerátu; nesoudrání fúze. Sloučení podniků, které působí na oddělených a rozdílných trzích; např. sloučení společností s odlišnými výrobními programy. Sloučení, ve kterém nejsou žádné ekonomické vazby mezi podnikem získávajícím a podnikem získaným. *Kennecott Copper Corp. v. F.T.C., C. A. 10, 467 F.2d 67, 75.* Sloučení dvou nebo více společností, ve kterém žádná přímo nesoutěží s druhou a neexistuje mezi nimi vztah prodávající – kupující. Sloučení jiné než horizontální nebo vertikální. *U.S. v. International Tel. & Tel. Corp., D. C. Conn., 306 F. Supp. 766, 774.* *Viz také Conglomerate; Merger.*

Congregate. Shromáždit. Sejit se; shromáždit; setkat se.

Congregation. Shromáždění; kongregace. Shromáždění nebo setkání; shromáždění nebo spolek osob, které představují hlavní stoupenec určité církve nebo se scházejí ve stejném kostele k bohoslužbám.

Congress. Kongres. Formální shromáždění delegátů nebo zástupců. Kongres USA byl vytvořen článkem 1 odd. 1 Ústavy, přijaté Ústavním konventem 17. září 1787, který stanoví: „Veškerá zákonodárná moc uvedená v Ústavě náleží Kongresu Spojených států, který se skládá ze Senátu a Sněmovny reprezentantů“. První Kongres podle Ústavy se sešel 4. března 1789 ve Federální hale v New Yorku. Tvořilo jej tehdy 20 senátorů a 59 reprezentantů. *Viz House of Representatives; Senate.*

Congressional apportionment. *Viz Apportionment (Representatives).*

Congressional committee. Výbor Kongresu. Výbor Sněmovny reprezentantů nebo Senátu nebo společný výbor, utvořený k nějakému určitému veřejnému účelu.

Congressional district. Volební obvod. Územní jednotka ve státě USA, z níž je volen jeden člen Sněmovny reprezentantů.

Congressional immunity. *Viz Legislative immunity.*

Congressional powers. Pravomoci Kongresu USA. Pravomoci, které jsou propůjčeny Senátu a Sněmovně reprezentantů; vydávat zákony atd., jak je stanoveno v Ústavě USA, čl. I.

Congressional Record. Zápis z jednání Kongresu. Jednání Kongresu jsou publikována v *Congressional Record* (Zápisu z jednání Kongresu), který je po dobu zasedání Kongresu vydáván denně. Publikace *Record* započala 4. března 1873; byla to první série, úředně zapsaná, vtištěná a uveřejněná přímo Federální vládou. *Daily Digest of the Congressional Record* (Denní výběr ze zápisu z jednání Kongresu), publikovaný na

zadní straně každého vydání *Record*, sumarizuje jednání tohoto dne v každé sněmovně, případně v každém z výborů a podvýborů. *Digest* také představuje legislativní program každého dne a na konci týdne uvádí program na příští týden. S jeho vydáváním se začalo 17. března 1947. Členové Kongresu mohou své projevy před otištěním upravit a mohou připojit i materiál, který ve skutečnosti nebyl nikdy přednesen, zajistí-li si u příslušné sněmovny povolení k vtištění nebo rozšiřování svých poznámek.

Congressman. Kongresman; člen Kongresu. V přesném slova smyslu člen Kongresu USA. Je ale obecná tendence používat tento termín pouze k označení členů Sněmovny reprezentantů, na rozdíl od senátorů.

Congressus. Pohlavní styk. Extrémní praktická zkouška pravdivosti obvinění z impotence, které vznesla manželka proti manželovi. Dnes už není používána.

Conjectio. Dohad; domněnka. V kontinentálním právu důkazním skládání faktů. Odhad; kladení věci do souvislosti a závěry z toho učiněné.

Conjectio causae. Výklad případu. V kontinentálním právu přednesení případu. Krátký přehled případu, přednesený obhájcem na začátku soudního přelíčení.

Conjectural choice, rule of. Pravidlo volby založené na domněnkách. Jestliže všechny teorie o příčině spočívají na dohadech, není porotě položena žádná otázka.

Conjecture. Dohad; domněnka. Nevelká míra věrohodnosti, která je důsledkem důkazu příliš chatrného nebo příliš slabého na to, aby vyvolal přesvědčení. Předpoklad nebo domněnka. Představa o skutečnosti, vyvolaná jinou skutečností; jako možná příčina, průvodní okolnost nebo výsledek. Představa nebo názor, založené na pravděpodobnosti bez nějakého průkazu pravdivosti; představa nebo domněnka, vyvolávající nepatrný stupeň věrohodnosti, založená na nějaké možné nebo snad pravděpodobné skutečnosti, o níž není žádný pozitivní důkaz. *Oklahoma City v. Wilcoxson, 173 Okl. 433, 48 P.2d 1039, 1043.* Vysvětlení, které je v souladu se známými skutečnostmi nebo podmínkami, ale není z nich odvoditelné jako rozumný závěr. V lidově mluvě synonymum pro „guess“ (odhad). Také usuzování z okolností, jakož i získaný výsledek.

Conjoint robbery. Společná loupež. Je-li tento čin spáchán dvěma nebo více osobami.

Conjoints. Spojenci; společníci. Osoby, které se spojily.

Conjudex. Spolusoudce. Ve starém anglickém právu člen senátu (na rozdíl od předsedy).

Conjugal. Manželský. Patří k manželství nebo manželskému stavu; vhodný nebo příslušný pro manželský stav nebo vdané či ženaté osoby; manželský; týkající se manželství.

Conjugal rights. Manželská práva; práva, která mají manžel či manželka vůči sobě: na společnost, útěchu a náklonnost toho druhého. *Viz Consortium.*

Conjugium. Manželství. Jedno z pojmenování pro manželství mezi Římany.

Conjuncta. Věci spojené. V kontinentálním právu věci připojené k sobě nebo spojené; na rozdíl od termínu „disjuncta“, věci rozdělené nebo oddělené.

Conjunctim. Lat. Společně. Ve starém anglickém právu společně.

Conjunctim et divisim. Lat. Solidárně. Ve starém anglickém právu společně a nerozdílně.

Conjunctio. Spojení. V kontinentálním právu spojení; spojení slov ve větu.

Conjunctio mariti et feminae est de jure naturae. Svazek manžela a manželky je podle zákona přírody.

Conjunctive. Spojovací; slučovací; konjunktivní. Spojení způsobem, znamenajícím svazek. Gramatický pojem pro větné členy, které slouží pro spojení či sloučení. Například slovo „a“ je „slučovací“, zatímco „nebo“ je „rozlučovací“ (disjunktivní) spojka.

Conjunctive denial. Sumární popření. Jestliže je několik podstatných skutečností uvedeno v žalobě společně, pak se žalobní odpověď, která se pokouší popřít tato tvrzení jako celek, nazývá „sumární popření“.

Conjunctive obligation. *Viz Obligation.*

Conjuratio. Společná přísaha. Ve starém anglickém právu společná přísaha; přísaha, vykonaná několika osobami společně; spolčení nebo sdružení pod přísahou.

Ve starém evropském právu dohoda obyvatel samosprávné obce nebo města, stvrzená vzájemnou přísahou, která byla základem komuny.

Conjuration. Spříseženství; obcování se zlými duchy. Ve starém anglickém právu spiknutí či dohoda osob, které se spojily pod přísahou k provedení nějaké veřejné škody.

Podle common law trestný čin spojení se nebo obcování se zlými duchy za účelem odhalení nějakého tajemství nebo dosažení nějakého záměru. Anglický zákon o čarodějnictví (Witchcraft Act) z roku 1735, který prohlásil obcování se zlými duchy za trestný čin, byl zrušen zákonem o podvodných médiích (Fraudulent Mediums Act) v roce 1951.

Conjurator. Spolupřísežník. Ve starém anglickém právu ten, kdo přísahá nebo je vzat pod přísahu spolu s jinými; ten, kdo je vázán přísahou s jinými; spříseženec; spiklenc.

Connect. Spojit. Něčím spojit nebo sepnout; uvádět ve spojitost, např. událost nebo myšlenku; kombinovat; pospojovat nebo spojit, např. elektrický obvod; vytvořit pouto nebo vztah; setkat se nebo navázat spojení.

Connected. Spojený. Připojený spojkou, pojivým materiálem nebo prostředkem, závislostí nebo příbuzenstvím nebo uspořádáním v sérii.

Connecting carrier. Spojovací přepravce. Jeden z několika veřejných dopravců, jehož spojené dopravní linky nebo služby vytvářejí trasu, po které má být převážena zásilka, a který se podílí na transportu této zásilky jako veřejný dopravce, poskytující nezbytné spojení při přepravě. *Herman v. Railway Exp. Agency, 17 N. J. Super. 10, 85 A.2d 284.*

Connecting factors. Kolizní kritéria (hraniční určovatelé). Při kolizi zákonů jsou to právní kategorie, jako např. místo uzavření smlouvy, které slouží k určení použitého zákona v jednotlivém případě.

Connecting up doctrine. Doktrína o souvislosti důkazů. Věc může být přibrána jako důkaz (včetně svědectví) za předpokladu, že má souvislost s pozdějším důkazem, který prokáže jeho závažnost.

Connection. Spojení. Stav připojení nebo spojení; propojení spojkou, pojivým materiálem nebo prostředkem, závislostí nebo příbuzenstvím nebo uspořádáním v sérii.

Connections. Příbuzenstvo. Příbuzenstvo pokrevní nebo získané sňatkem, ale obecněji jsou to příbuzní osoby, s níž je někdo spojen manželstvím. V tomto smyslu členové manželčiny rodiny jsou příbuznými jejího manžela. Pojem je vágní a neurčitý.

Connexité. Souvislost. Ve francouzském právu nastává, jestliže jsou projednávány dvě žaloby, které, přestože nejsou identické jako v případě *lis pendens*, jsou natolik podobné co do předmětu, že je účelné, aby je rozhodoval stejný soudce.

Connexity. Souvislost. Spojení nebo souvislost; pro účely získání personální jurisdikce nad zahraniční korporací znamená tento termín požadavek, aby žalobní důvod vznikl z obchodu nebo transakce, souvisejících nebo totožných s činnostmi této korporace ve státě USA. *Kravitz v. Gebrueder Pletscher Druck-Gusswaremfabrik, Fla. App. 3 Dist. 442 So.2d 985, 987.*

Connivance. Němý souhlas. Skrytý nebo nepřímý souhlas nebo schvalování nezákonného nebo trestného činu, spáchaného jinou osobou. Přímhouření oka; dobrovolná slepota; úmyslné opomenutí odhalit nepravost nebo jí zabránit; shovívavost nebo pasivní souhlas. *Pierce v. Crisp, 260 Ky. 519, 86 S.W.2d 293, 296.*

V souvislosti s obhajobou v rozvodovém řízení znamená žalobcův úplatný souhlas, výslovný nebo mlčky učiněný, s prohrěškem, z něhož je viněn žalovaný. *Muir v. Muir, Del. Super., 7 Terry 578, 86 A.2d 857, 858.* Tato obhajoba byla zrušena ve mnoha státech USA vydáním zákonů o rozvodu bez viny.

Connive. Tajně spolupracovat; mlčky schvalovat. Tajně spolupracovat nebo jednat ve skrytém dorozumění. Tajně se zúčastnit nebo spolupracovat s jiným, pomáhat nebo navádět. Přihlížet s tajným souhlasem; to předpokládá jak vědomost, tak souhlas, aktivní či pasivní. *Viz Connivance.*

Connoissement. Konosament. Ve francouzském právu listina, podepsaná kapitánem lodí nebo jeho zástupcem, obsahující popis zboží naloženého na loď a uvádějící osoby, které je posílají, osoby, kterým je zasláno a ustanovení o převzetí odpovědnosti za jeho přepravu; podobné anglickému a americkému náložnímu listu.

Connubium. Manželství; sňatek. V kontinentálním právu manželství. Mezi Římany plnoprávné manželství, na rozdíl od „concubinage“ (*viz tam*), konkubinátu, manželství nižšího druhu.

Conocimiento. Ve španělském právu nákladní list. Ve středozemních přístavech je nazýván „*póliza de garga-miento*“.

Ve španělském právu také záruka.

Conpossessio. Společná držba. V kontinentálním právu společná držba.

Conquereur. Dobyvatel. V normanském a starém anglickém právu totéž, co „conqueror“ (*viz tam*).

Conqueror. Dobyvatel. Ve starém anglickém a skotském právu ten, kdo první získal právo k půdě; ten, kdo první přinesl právo k půdě do rodiny. 2 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries of the laws of England – Blackstoneovy komentáře k zákonům Anglie) 242, 243.

Conquest. Územní zisk; dobytí. Ve feudálním právu získání jinak než děděním; každý způsob nabytí práva k půdě jinak než děděním. Také právo k půdě získané jinak než děděním.

V mezinárodním právu získání svrchovaných práv nad zemí za použití ozbrojené síly, vykonávané nezávislou mocí, která nutí poraženého, aby se podrobil. Získat území nebo přemoci národ násilím.

Conquestor. Dobyvatel. Titul, který byl dán Vilému Normandskému.

Conquêts. Jmění, nabyté v manželství. Ve francouzském právu název pro každý přínos, který získali manžel a manželka společně nebo jednotlivě během manželského soužití. Cokoli je získáno manželem či manželkou, ať už jejich vlastním přičiněním nebo šťastnou náhodou, náleží do výše jedné poloviny tomu druhému. V Louisianě se těmto získáním říká *acquêts*.

Conquisitio. Přírůstek. Ve feudálním a starším anglickém právu přírůstek. 2 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 242.

Conquisitor. Dobyvatel; nabyvatel. Ve feudálním právu kupec, také nabyvatel nebo dobyvatel. 2 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 242, 243.

Consaguineus. Lat. Pokrevný příbuzný. Osoba pokrevně příbuzná; osoby, odvozující svůj původ ze společného rodu.

Consaguineus est quasi eodem sanguine natus. Osoba pokrevně příbuzná jako by pocházela ze stejné krve.

Consaguineus frater. Polorodný bratr. V kontinentálním a feudálním právu nevlastní bratr z otcovy strany, na rozdíl od *frater uterinus*, nevlastního bratra z matčiny strany. 2. Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 231.

Consanguinity. Pokrevenství; Pokrevní příbuzenství. Pouto nebo příbuzenství osob, pocházejících ze stejného rodu nebo od společného předka. Pokrevenství se rozlišuje od „affinity“ (spřízněnosti), tedy příbuzenství, které vzniklo v důsledku manželství mezi každým z manželů a pokrevními příbuznými toho druhého.

Lineal and collateral consanguinity. Příbuzenství v řadě přímé a vedlejší. Přímé příbuzenství je takové, které existuje mezi osobami, z nichž jedna je potomkem druhé v řadě přímé, jako např. mezi synem, otcem, dědem, pradědem a tak dále v linii vzestupné; nebo mezi synem, vnukem, pravnukem a tak dále v linii sestupné. Příbuzenství po vedlejší linii je takové, které existuje mezi osobami, které mají stejné předky, ale které nepocházejí (jako předkové a potomci) jedna od druhé. Tak otec a syn jsou příbuzní v řadě přímé a synovec v řadě vedlejší.

Conscience. Svědomí. Cit pro morálku; schopnost posuzovat morální kvality jednání nebo rozeznávat mezi dobrem a zlem; tento pojem se používá zejména pro označení vnímavosti a posuzování morálních kvalit svého vlastního chování, ale v širším smyslu znamená i použití obdobných morálních měřítek na činy druhých. Smysl pro dobro a zlo, vrozený každé osobě v důsledku její existence jako společenské bytosti; čisté svědomí je synonymem poctivosti. V právu je to zejména morální pravidlo, které vyžaduje čestnost, spravedlnost a čestné jednání člověka s člověkem, jako např. když říkáme, že smlouva je „v rozporu se svědomím“ nebo že cena za-

placená za majetek při nuceném prodeji byla tak neadekvátní, že by „pohoršila svědomí“. To je také význam tohoto pojmu, jak je používán v jurisdikci a zásadách rozhodování kancléřských soudů, např. ve rčení, že tento soud je „soudem svědomím“, že jedná „v souladu se svědomím“ nebo že je poučen o „věcech svědomím“.

Conscience, courts of. Soudy svědomí. V anglickém právu soudy, u nichž se neseptovaly zápisy a které byly konstituovány zákonem parlamentu ve městě Londýně a dalších městech pro vyrovnání malých dluhů; jinak a obecněji nazývané „bagatelní soudy“ (Courts of Requests). Tyto soudy byly nahrazeny soudy hrabskými.

Conscience of the court. Svědomí soudu. Je-li kancléřským soudem předána sporná otázka, aby byla rozhodnuta podle zákona, aby se „formovalo svědomí soudu“, znamená to, že soudu má být poskytnuta přesná a spolehlivá informace, pokud jde o nevyřešené nebo sporné skutkové otázky případu, aby mohl přistoupit k rozhodnutí v souladu se zásadami ekvity a čistého svědomí ve světle takto zjištěných skutečností. Watt v. Starke, 101 U.S. 247, 25 L.Ed. 826. Tento postup je nyní po splnutí zákona a ekvity do jediného žalobního důvodu obsoletní.

Conscience, right of. Právo na svědomí. Tento výraz, jak je užíván v ustanoveních některých ústav, je ekvivalentní svobodě náboženství či svobodě svědomí.

Conscientia dicitur a con et scio, quasi scire cum deo. Svědomí je složeno z *con* (s) a *scio* (vím), jako by to znamenalo vědět s Bohem.

Conscientious objector. Odpůrce z mravních důvodů. Ten, kdo z důvodů náboženských důsledně odmítá účast ve válce. Taková osoba nemusí být členem náboženské sekty, jejíž víra nedovoluje účast ve válce, aby byla tímto způsobem klasifikována. U.S. v. Bowles, C.C.A.N.J., 131 F.2d 818. Stačí, jestliže má tato osoba z důvodů náboženských či mravních zábrany proti válce v jakékoli podobě. U.S. ex rel. Phillips v. Downer, C.C.A.N.Y., 135 F.2d 521, 524, 525. Musí však být prokázáno, že toto odmítnutí je upřímné. U.S. v. Miller, D.C.N.D., 337 F.Supp. 1402, 1403. Místo aktivní vojenské služby je tato osoba povinna vykonávat civilní práce, které přispívají zdraví, bezpečnosti nebo zájmu národa. 50 U.S.C.A. (United States Code Annotated — Anotovaný zákoník USA) App. § 456(J).

Conscientious parallelism. Úzkostlivá podobnost. Týká se situace, k níž dochází na trzích, kde je několik prodejců a kde se zdá, třebaže neexistuje výslovná dohoda, že prodejci stanovili své ceny „úzkostlivě podobným“ způsobem; také známa jako „teorie vzájemné závislosti“ při oligopolistickém stanovení cen. Shapiro v. General Motors Corp., D. C. Md., 472 F. Supp. 636, 647.

Conscientious scruple. Mravní zábrany. Zábranou z důvodů náboženských či mravních proti přísaze, zasedání v porotě v hrdelním sporu, vojenské službě nebo podobně, je nesouhlas či odpor pramenící ze skutečnosti, že tato osoba věří, že věci, které jsou na ní požadovány, jsou z hlediska morálky špatné, přičemž její svědomí je jediným vodítkem pro její rozhodnutí; tím se liší od „námitky z principu“, která je diktována rozumem a úsudkem, spíše než smyslem pro morálku, a může se týkat pouze majetku nebo osobního prospěchu z dané věci.

Conscription. Branná povinnost. Povinný zápis a odvedení k vojenské službě; povinná vojenská služba.

Consecrate. Zsvětít; vysvětit. V církevním právu zsvětít posvátným účelům, jako činí např. biskup vkládáním rukou, nebo vysvětit kostel či hřbitov modlitbami atd. Vysvěcení provádí biskup nebo arcibiskup.

Consecratio est periodus electionis; electio est preambula consecrationis. Vysvěcení je završením volby; volba je úvodem k vysvěcení.

Consecutive. Po sobě jdoucí; konsekutivní. Posloupný, následující jeden za druhým v pravidelném sledu; následující v nepřerušované posloupnosti.

Consecutive sentences. Konsekutivní tresty. Když má jeden trest odnětí svobody z hlediska času následovat za jiným, je druhý trest považován za konsekutivní. Může se použít i v případě podmíněných trestů. Někdy jsou také nazývány tresty „from and after“. Viz také Sentence.

Concedo. Převádím. Pojem užívaný v převodech majetku podle mexického práva, ekvivalentní anglickému slovu „grant“ (viz tam).

Conseil de famille. Rodinná rada. Ve francouzském právu rodinná rada. Určité úkony vyžadují schválení tímto orgánem. Například poručník nemůže bez jejího svolení přijmout ani odmítnout dědictví pro nezletilého (Code Nap. 461); ani nemůže bez takového svolení přijmout pro dítě dar *inter vivos* (Code Nap. 463).

Conseil de prudhommes. Smírčí soud živnostenský. Ve francouzském právu druh obchodního soudu, pověřený řešením sporů mezi mistrem a dělníky. V první instanci usiluje o usmíření stran. Nepodaří-li se to, vynáší soud o sporných otázkách. Jeho rozhodnutí jsou konečná až do částky 200 franků. Nad tuto výši se lze odvolat k obchodnímu soudu.

Conseil d'état. Státní rada. Jedna z nejstarších francouzských institucí, její původ se datuje k r. 1302. Rozhoduje nebo poskytuje doporučení o otázkách státu a opatřeních, navržených na úpravu zákonem, které jí byly předloženy prezidentem republiky, členy vlády a parlamentem.

Conseil judiciaire. Soudní rada. Ve francouzském právu, když byla osoba podrobena zákazu dispozice majetkem z důvodu abnormální marnotratnosti, ale nikoli absolutně, nýbrž pouze částečně, pak soud první instance, který o tom rozhodl, jmenoval radu, s jejíž asistencí mohla tato osoba podávat žaloby nebo se proti nim bránit nebo uzavřít kompromis, převádět svůj majetek, brát si nebo poskytovat půjčky a tak podobně.

Consensual contract. Konsensuální smlouva. Pojem pocházející z kontinentálního práva, označující smlouvu, která byla zřízena a uzavřena pouhou ústní dohodou smluvních stran, bez nějaké vnější formy nebo symbolického aktu pro zakotvení povinností. Viz také Contract.

Consensual marriage. Konsensuální sňatek. Sňatek založený na prosté ústní dohodě zúčastněných stran, *per verba praesenti*. Viz také Common-law marriage.

Consensus ad idem. Shoda o tomtéž. Dohoda stran o téže věci; naprostá shoda názorů.

Consensus est voluntas plurium ad quos res pertinet, simul juncta. Souhlas je společná vůle několika osob, kterých se věc týká.

Consensus facit legem. Souhlas tvoří zákon. (Smlouva je zákonem mezi stranami, které se dohodly na tom, že jí budou vázány).

Consensus, non concubitus, facit nuptias vel matrimonium, et consentire non possunt ante annos nubiles. Souhlas a nikoli soulož činí svatbu nebo sňatek a souhlas nelze dát před dosažením věku dospělosti. 1 Bl. Comm. (Blackstone's Commentaries on the Laws of England — Blackstonovy komentáře k zákonům Anglie) 434.

Consensus tollit errorem. Souhlas odstraňuje omyl.

Consensus voluntas multorum ad quos res pertinet, simul juncta. Souhlas je společná vůle mnoha osob, kterých se věc týká.

Consent. Souhlas; svolení. Souběh vůlí. Dobrovolné přijetí návrhu druhého; podvolení se nebo vyhovění. Dohoda; akt nebo výsledek dosažení souladu nebo shody. Souhlas je aktem logické úvahy, při níž mysl zvažuje dobré i špatné stránky. Znamená dobrovolný souhlas osoby, která má dostatečné duševní schopnosti a používá jich k tomu, aby rozumně uvážila, zda udělá něco, co jí navrhuje druhý. Předpokládá to fyzickou i duševní schopnost jednat a vážně, odhodlaně a svobodně užití této schopnosti. Souhlas je obsažen v každé dohodě. Je to úkon nezastřený podvodem, hrozbou nebo dokonce omylem.

Podvolení se skutečnosti, že proběhne nějaký úkon nebo zásah do sféry zájmu. Restatement, Second, Torts (Restatement, Díl druhý, Mimosmluvní porušení práva), § 10 A.

Je-li pojem „souhlas“ užíván v ustanoveních o znárodnění, pak znamená dobrovolný souhlas, takže podrobení se pod vlivem strachu či teroru skutečný souhlas nepředstavuje. Musí tu být uplatněna schopnost samostatného myšlení, založená na znalosti jeho významu a morální kvality a musí tu být možnost volby mezi odporem a souhlasem. A jestliže se žena se brání do okamžiku, kdy by další odpor byl zbytečný nebo dokud její odpor není překonán silou nebo násilím, následně podvolení se neznámá „souhlas“.

Viz také Acquiescence; Age of consent; Assent; Connivance; Informed consent.

Consent decree. Viz Decree.

Consent dividend. Viz Dividend.

Consent judgment. Viz Judgment.

Express consent. Výslovný souhlas. Takový souhlas, který je dán přímo, buď *viva voce* nebo písemně. Je to pozitivní, přímý, jednoznačný souhlas, nevyžadující žádnou další dedukci nebo náznak k tomu, aby byl jeho smysl doplněn. Pacific Nat. Agricultural Credit Corporation v. Hagerman, 40 N.M. 116, 55 P.2d 667, 670.

Express or implied consent. Výslovný nebo předpokládaný souhlas. Zákon o pojištění motorových vozidel stanoví, že pojistka by měla krýt každou osobu, která je odpovědná za obsluhu pojištěného vozidla, a to s výslovným či předpokládaným souhlasem pojištěného. Pojem „výslovný nebo předpokládaný souhlas“ tu v prvé řadě blíže kvalifikuje nikoli slovo „obsluha“, nýbrž slovo „odpovědný“ a znamená držbu vozidla se souhlasem majitele a odpovědnost vůči němu.

Implied consent. Předpokládaný souhlas. Souhlas, který je dán najevo znamením, jednáním nebo skutky, nečinností nebo mlčením, které vyvolávají domněni